

Cena numeru
w Krakowie: **20gr.**
na prowincji:

PRENUMERATA WYNOŚI
W Krakowie bez odnośnika zł. 5-
W Krakowie z odnośnikiem zł. 5-40
Na prowincji zł. 6-40
Zagranicą zł. 10-

ILUSTROWANY KURIER CODZIENNY

Rekopisów nie zwraca się. Założyciel i Naczelny Redaktor: Marjan Dąbrowski. w doniedziałki i soboty od 1-2 dop Naczelny Redaktor czyni

Telefony: 1198, 8342, 4450. Dla rezerw międzymiast Redakcji 2292. Kraków, ul. Basztowa L. 18. Konto czekowe Nr. 140.725 (Warszawa) 40.306 (Kraków). Konto tyrowe: Dom Bankowy A. Holzer Kraków.

Oddziały: w WARSZAWIE, ulica Nowogrodzka 26, telefonu Nr. 234-65 i 70-21 — w POZNANIU, ulica Gwarna 14, telefonu Nr. 17-22, — w KATOWICACH, ulica Teatralna 8, telefonu Nr. 23-78 — we LWOWIE, ulica Legionów 1, telefon 49-58, administracji telefon 7-87.

Rok XVII. Kraków, niedziela 28 listopada 1926. Nr. 327.

Pałac dziennikarski w Paryżu.

(F). Przed kilku dniami odbyła się w Paryżu uroczysta inauguracja nowego „Pałacu Dziennikarskiego” (Maison des Journalistes). — W inauguracji tej wzięli osobisty udział: prezydent Francji p. Doumergue, którego widzimy na naszym zdjęciu siedzącego przy stole w otoczeniu paryskich dziennikarzy, oraz p. Poincaré, stojący obok prezydenta. Dziennikarze paryscy, jak o tem świadczy nasze zdjęcie, pozostali więc wspaniałą, nowoczesnie urządzonej siedzibę w samym sercu Paryża.

Walka o szkołę. Nauczycielstwo szkół powszechnych przeciw nauczycielstwu szkół średnich. Potrzebna reforma winna iść w kierunku rozbudowy szkoły powszechnej, ale nie rozbijania szkoły średniej.

Kraków, 27 listopada.
(xy) Zagadnienie przebudowy naszego szkolnictwa rozstrzygane jest żywo w kołach nauczycielskich i w ministerstwie oświaty, a tocząca się dyskusja może i powinna interesować opinię publiczną.
Wiadomo, że rozgrywa się walka o 7-letnią szkołę powszechną i 5-letnią szkołę średnią. Istnieje w pewnych kołach zamiar zniszczenia szkoły średniej 8-letniej i wcielenia trzech najniższych klas do szkoły powszechnej.
Projektowana reforma ma swoich zapalonych zwolenników, ma swoich zasadniczych przeciwników i

Rozbieżność zdań w tej sprawie ujawniła się także w samym ministerstwie oświaty — i sprawiła, że wiceminister Gayczak, zwolennik przebudowy czy rozbicia szkół średnich, musiał ustąpić.
Zwolennikami wspomnianej „przebudowy” okazują się przedewszystkiem nauczyciele szkół ludowych, przeciwnikami profesorowie uniwersyteckich i nauczycielstwo szkół średnich, skupione w Tow. U. S. K.
O żywym zainteresowaniu się sfer nauczycielskich problemem przebudowy szkolnictwa świadczą licznie nadesłane nam polemiczne artykuły. Niestety brak miejsca nie pozwalał nam na ogłoszenie w całości cennych niejednokrot-

nie poglądów i uwag. Musimy poprzestać na nwydatnieniu głównych momentów dyskusji.

Argumenty zwolenników rozbicia szkoły średniej.

Jeden ze starszych nauczycieli szkoły powszechnej i długoletni kierownik szkoły 7-klasowej męskiej p. Karol Scholz, występuje przedewszystkiem przeciw twierdzeniu, jakoby „nauczycielstwo szkół powszechnych z przyciętym seminaryjnym nie dorosło do utrzymania poziomu naukowego z zakresu najniższych klas gimnazjum. Poziom naukowy, poziom najniższych klas gimnazjów jest tego rodzaju, że chyba nie znajdzie się nauczyciel szkół powszechnych, któryby go z największą łatwością nie opanował”.
P. Józef Prażmowski (Katowice-Wieluń) oświadcza się gorąco za 7-klasową szkołą powszechną, jako podstawą oświaty narodowej, która powinna być jednolitą.
„Podstawą wszystkich szkół powinna być wyłącznie szkoła powszechna 7-klasowa, po uzupełnieniu programów najwyższych 3 klas szkoły powszechnej z 3-ma najniższymi klasami szkoły

OŚWIETLENIE MIAST

Gmin. Obiektów kolejowych, wojskowych i Przedsiębiorstw wszelkiego rodzaju, najekonomiczniejsze, najtrwalsze i najefektywniejsze zapomocą

Lamp naftowo-żarowych

oryg. ang. system „Klisona” (Klison Light) o siln. 1000-500 świec do oświetlenia wnętrza i o siln. 200-100 świec do oświetlenia zewnątrz zamieszkałych. Dobroczne światło zapewnia od wiatru i przystających odbiorców. — Setki tysięcy w użyciu! — Oferty na pierwsze żądanie. 1926r.

„POLMEI” Polska Fabryka Lamp, Latarni i Wyrobów Metalowych Sp. Akc. Lwów ul. Nowej Rzeźni L. 25, Tel. 19-18.

Wiceminister oświaty, dr. Gayczak.

reformy szkolnictwa. To też nie dziwnego, że po 8 latach pracy jesteśmy właśnie na początku drogi”.

Nigdzie jeszcze nie odważono się rozbić szkoły średniej.

Dr. R. wywodzi dalej: „Nigdzie dotąd w żadnym cywilizowanym społeczeństwie zachodnim nie odważano się znieść 8-letniej szkoły średniej. A zmiany idące w tym kierunku, która rzecz, zawsze ze strony skrajnych społecznie stronnictw, objawiła z historią ze strony samego społeczeństwa, uważając niszczenie gimnazjum 8-letniego za podkopanie kultury narodowej.

Trzeba zrozumieć zadania szkoły.

„Walka, jaka się toczy jest w pierwszemu rzędzie wynikiem niezrozumienia zadań, jakie stoją przed szkołą powszechną a szkołą średnią. Szkoła powszechna 7-letnia wychowuje ma 90% przyszłych obywateli i obywateli, podczas, gdy szkoła średnia niewyżej 10% obywateli. Czyż nie należy uważać za absurd dążenia, aby dla 10% młodzieży kosztować i wypaczać charakter szkoły powszechnej.

„Wszak szkoła powszechna wychowując główną masę społeczeństwa, musi się dostosować do tego potrzeb i wymagań. Inny powódkiem był częściowo program szkoły wielkiej, innym niepełnej. Szkoła, jeśli ma spełnić swoje zadanie, musi uwzględnić warunki przyszłego życia swoich wychowanków.

Nasza szkoła powszechna nie przygotowuje należycie do szkół średnich.

Samotna statystyka.

„Szkoła powszechna powinna jednak mieć rzeź programowy jednolity dla wszystkich typów szkół, by uczeń zdobył miał otwartą dalszą drogę do nauki. Tak zorganizowany program małą szkoły cztero-słownikowej i uczniowie bez większych trudności zdają egzamin do odpowiedniej klasy szkoły średniej. A jak u nas wygląda egzamin uczniów przychodzących ze szkoły powszechnej do średniej, daje pojęcie o tem materiał statystyczny z 56 gimnazjów liczących lwowskiego. Zdawało egzamin w r. 1926 do kl. II, III i IV gimnazjalnej 1182 uczniów szkół powszechnych, z tego reprobowano przy egzaminie wstępnym 847 czyli 71.80%!

„Jeżoz gożej przedstawia się sprawa, gdy porówna się liczbę reprobowanych w ogóle zających ze szkół reprobowanych uczniów, pochodzących ze szkół powszechnych. Okazuje się, że w kl. II na 179 reprobowanych jest 177 czyli 98.8% ze szkół powszechnych, w III kl. na 237 — 220 czyli 92.8%.

w kl. IV 471 — 450, czyli 95.5%, czyli na 100 reprobowanych jest 85 uczniów ze szkół powszechnych, a tylko 5 o wykształceniu innym, przeważnie domowym.

„W kuratorjum wołyńskim procent reprobowanych jest prawie taki sam do kl. II — 74%, do kl. III 77%, do kl. IV 78%. Uczniowie ci nie przynoszą żadnego prawie przygotowania z języka polskiego, (1) historii, geografii, rachunków, przyrody.

Nie nauczycielstwo, lecz program wady.

„Nie można winić o to nauczycielstwa szkół powszechnych, które pracuje w ciężkich warunkach, kształci się i doskonali. Należono jednak na szkole powszechną taki program, że ona się pod nim ugina! Ze szkoły powszechnej zrobiono mały uniwersytet. A kto nie wierzy, niech zaglądną do programów. Wybitny matematyk, znakomity pedagog oświadczył mi, że gdyby uczeń gimnazjalny umiał tyle przy matematyce, ile chce się nauczyć 18-letnie dziecko w szkole powszechnej z matematyki, zdobył maturę. Pojęcie o tem dają egzaminy wstępne: na 50 zadań polskich zaledwie kilkanaście było prawidłowo dostatecznych.

Taka szkoła powszechna nie zastąpi gimnazjum.

„Czyż taka szkoła powszechna, jaką stworzono, jest w możności zastąpić niższe klasy gimnazjum, czy jest w stanie zadobroczyć wymagania społeczeństwa? Każdy człowiek, nie zaślepiony ślepowidzą, odpowiedź da przeczają.

Trzeba bronić szkoły średniej.

„Ta groźba jednak wisi ciągle nad 8-letnią szkołą średnią. I jeśli społeczeństwo, Sejm, masa, uniwersytety, nauczycielstwo, nie wystąpią zgodnie w obronie jej, to zaskópienie dzienne i nienawistny maniakalność gotowe spowodować zniszczenie szkoły średniej, a z jej upadkiem zapoczątkować okres salomania się rozwojowi kultury narodowej.

„Najlepsza nawet szkoła powszechna nie zastąpi szkoły średniej, mającej cele zupełnie odmienne, bo przygotowującej młodzież do studiów wyższych, która wymaga dłuższego przygotowania i innej konstrukcji intelektualnej, jakiej dać nie może gimnazjum projektowane 5-letnie.

„Związek nauczycieli szkół powszechnych wola, krzyczą ciągle, że 8-letnie gimnazjum powinno przestać istnieć. Nauczycielstwo szkół średnich, zorganizowane w 90% w T. N. S. W., nie umie robić głosnej polityki, nie umie solidarnie i jednomyślnie walczyć i walczyć o nieznaczące, słowice w zamierzonym zniszczeniu 8-letniego gimnazjum. Jest to

Konieczna reforma: trzeba rozbudować 7-letnią szkołę powszechną, ale nie rozbić średniej.

„Reforma jest potrzebna, temu nikt nie przeczy. Rozbudowa szkoły powszechnej 7-letniej powinna być niezaprzeczona. Szkoła powszechna powinna jednak pozostać celem sama w sobie. Najwyższe klasy szkoły powszechnej powinny być w miarę możliwości uzgodnione z tem, jak najniższymi klasami szkoły średniej. Nie może jednak uciec na tem szkoła powszechna, która zamyka pewne ogólne niezbędne wykształcenie.

„Rząd powinien stworzyć szkoły doświadczalne. Przebudowę programów szkolniczych powinna poprzedzić ankietą, na niej oparty program, powtórnym przedyskutowany, wianem stać się programem szkół doświadczalnych. Bieżenie tego, co istnieje, bez pewnością, czy święta budowa będzie lepszą, spowoduje musi smutne następstwa”.

Powyższe uwagi pozwolą każdemu z czytelników wyrobić sobie własne zdanie o istocie zagadnienia przebudowy szkoły i o właściwej reformie, która polegać winna nie na rozbić szkoły średniej, lecz na rozbudowie szkoły powszechnej.

szkolnictwa, które w czasie przejściowym istniałyby w dotychczasowych szkołach średnich, do czasu zorganizowania odpowiedniej ilości szkół 7-klasowych i przygotowania odpowiedniej ilości nauczycieli, co może się stać w kilka lat. Dla poinformowania zaznaczam, że już obecnie jest tylko nieznamna różnica pomiędzy programem trzech ostatnich klas pełnej szkoły 7-klasowej powszechnej, a trzema najniższymi klasami szkoły średniej, oprócz języków obcych. Ze oszczędności wyników nauki w szkołach powszechnych nie są jeszcze zadowalające, choć nie takie, jak głosią złośliwi przeciwnicy szkoły powszechnej, jest winą powojennych słomków, które odznacza się także w szkołach średnich”.

Bardzo rudykalnym w swych zapędywaniach okazuje się p. Wilhelm Garnarczyk (naucz. szkół powsz. powiatu Mięchowskiego), który uważa, że:

„Jeżeli weźmiemy pod uwagę, że Polska jest krajem wybitnie rolniczym i nawstręt demokracjonalnym, gdyż lud stanowi około 85% (?) narodu, (tylko 65% — Pezyp. Red.) to powinniśmy wszelkimi siłami dążyć do podniesienia szkół powszechnych i ujednolicenia szkolnictwa w ogóle. Czas przesiadć od szkół ludowych do szkół powszechnych. Trzeba wychowywać nie „mieszanych” i „wzrostowych”, lecz cały naród, a ponieważ praca i obrabiania mamy różne, więc i przygotowano do pełnienia tych obowiązków winno być równe. Usługi szkolnictwa powinien być jednolity, by dziecko bez żadnych przeszkód mogło przechodzić z jednej szkoły do drugiej. Powinno polegać na jednolitym programie, personaliu nauczycielskiego i doborze uczniów”.

Pan G. uważa nawet, że

„Jedynym wyjściem jest stopniowe zlikwidowanie wszystkich prywatnych szkół ogólnokształcących, gdyż są one w czasach dzisiejszych obciążeniem strasnym społeczeństwa”.

Przeciw rozbić szkoły średniej.

P. J. Gądliewicz (naucz. ludowy, Ropczyce) wychodzi z założenia, że społeczeństwo zamalać o rozwój szkolnictwa powszechnego, a naderżną obciążenie opieką szkolnictwa średnie:

„Dla tych szkół średnich stawia się wspaniałe budynki, zaopatruje się je w potrzebne przybory naukowe, gabinety, zaś liczne dzieci szkół powsz. uczyć się muszą w wędzących budach, w których one i nauczycielstwo tracą przedwczesnie zdrowie. Co do przyborów naukowych, to brak niezbędniejszych.

Na poparcie mego zarzutu podam taki przykład: Ropczyce są miastem powiatowym i gmina nie biedna. Mimo tego dobioły, w szkole mekiej żadnych przyborów naukowych, tablicy popuste, ławki ochwiane, ramiy oliwno popruchniałe ledwo wiesz na zawieszaki, bez szys, stoły z jałowego sęknicy czy restauracji, bez sznuflad, szaf brak; przed szkołą, gdy wleżysz deszcz, tworzy się sadzawka, po opadnięciu wody błoto po kostki, bo podwórzu szkolne od lat niewyuzytowane, słowem istna rudera. Zewnątrz dość okazały budynek, ale kto uważnie zbada jego wnętrze, musi powiedzieć — to mordownia dzieci i nauczycieli.

A kłoby zobaczył 7-klasową szkołę żeńską, zdziwiłby się, że w mieście powiatowym coś podobnego może stać — od meskiej bez porównania gorzej”.

Ale p. G. oświadcza się przeciw rozbić szkoły średniej:

„W tem się zgodziłem z p. S. K. i T. N. S. W., aby nie odrywać 3 klas od gimnazjów, a na poparcie budynków szkolnych i frekwencji trzebie coś innego wymyślić. Bo gdyby 3 klasy najniższe odrywano od gimnazjum, to chętnymi najliczej przygotowali uczniów do I klasy 8-letniego gimnazjum, to nie 80%, jak to już p. S. K. obliczył miżam, lecz znacznie więcej uczniów czy użenieś padołoby przy egzaminach i mackankanoby ciągle, że szkoła powszechna że przygotuje młodzież do gimnazjów”.

Jako wyraz opinii nauczycielstwa szkół średnich służę może artykuł prof. Leona Rymara w Kurlowa, zawierający wiele cennych argumentów.

Dopiero na początku drogi.

Dr. L. Rymar wskazuje przedwzyskaniem na to, że „od początku odrodzenia budujemy nową szkołę, reformując na oślep, bez przygotowania wszystkich typów szkół. Niezamił każdy minister tuż po mianowaniu wymagał z kieszeni gotowy projekt

Natępna mucha brzęczy nam nad uchem.

Brednie pruskie o wyborach na Śląsku i „górnosłaskim narodzie”

Kraków, 27 listopada. (P) Do muchy nie strzeżać się z armat, ale jeśli taka mucha brzęczy nad uchem zbyt natrętnie i fałszywie, spędza się ją prostym machnięciem ręki.

Taką właśnie muchą jest niejaki p. Adolf Grabowsky (sic), który wystąpił na łamach „Berliner Tageblattu” z artykułem wstępnympompacyjnie zatytułowanym „Die Lehre von Oberschlesien”.

Wniośki jakie ten pan wyciąga z wyników wyborów gminnych na G. Śląsku są tego rodzaju, że trudno z nimi poważnie polemizować.

Z przykreścią trzeba jednak zaznaczyć, że asumpt do tych eulubracji dało mu wystąpienie pewnego dziennika warszawskiego, organu p. Korfanteo, który wbrew oczywistym faktom, utrzymuje, że na Śląsku nie było żadnego terytorium wyborczego ze strony niemieckich przysusłowców.

Przypatrzyć się teraz wywodom p. Grabowskiego.

Dla niego jest cały G. Śląsk czuśm jednolitym, ponieważ posiada jednolitą ludność (?).

Ludność ta nie jest — jego zdaniem — ani polską, ani niemiecką, lecz tylko górnosłaską i mówi językiem, który nie jest ani polskim, ani niemieckim (II).

P. Grabowsky dokonuje więc niezmiernie doniosłego odkrycia etnograficznego: w XX wieku odnalazł w Środkowej Europie jakiś nowy naród i nowy język. Absurdalności tego twierdzenia nie trzeba chyba udowadniać.

Dalej zapowiada, że o wyniku plebiscytu w r. 1921 rozstrzygnęły wyniki natury nie narodowej lecz społecznej.

Zapomina jednak dodać, że lud górnosłaski krwawił się w powstaniach w imię własnej ideałów narodowych, w żądę połączenia się z Pol-

Dziś w sobotę 27 bm. uroczysta premiera w kino „Sztuka“
Gigantyczne, epokowe arcydzieło! **Korona złotej serji „UFY“ p. t.**

FAUST

Olbrymi dramata w 10 wielkich aktach w realizacji F. MURNAU' A.

W rolach głównych: **EMIL JANNINGS** w swej najnowszej i bezprzecnie najlepszej kreacji, po której został zaangażowany do Ameryki. **CAMELLA HORN**, nowa młodzieżowa gwiazda ekranu, porównująca cudną urodą i talentem. **GOESTA EKMAN**, znakomity artysta nadwornego teatru w Sztokholmie.

Podkreślamy, iż wszelkie alizy, reklamy, pochwalne hymny mogą dać tylko słabe pojęcie o rozmiarach polegi tego filmu: **Aby to pojąć — trzeba „FAUSTA“ zobaczyć!**

Specjalna ilustracja muzyczna pod kierunkiem najwybitniejszych muzyków w wykonaniu zwiększonej orkiestry. **Program dwugodzinny. Początek przedstawień w dniu powszednie o g. 5, 7, 9-10 w święta od g. 3 popoł.**

ską, a czynniki społeczne stały na drugim planie.

Koniec końców wywozi berliński publicysta o polskim nazwisku, że Górny Śląsk pragnie obecnie przyłączenia do Niemiec.

A dlaczego?

Tuż już argumenty Grabowskiego tchną taką dziecięcą niemal naiwną przewrotnością, że budzą nie oburzenie lecz uśmiech.

Według niego bowiem, Górnoślązacy chcą dlatego połączyć się z Niemcami, ponieważ „w Rzeszy ugruntowały się idee republikańskie, a zanika napuszony nacjonalizm“.

Czyż trzeba dodawać, że Górnoślązacy na własnej skórze odczuli ten „republikański“? Te wszystkie „Grenzschutze“, „Wehrwolfy“, „Oberlandy“ i legion innych, wiernych służ cesarza, splamionych krwią młodzieży śląskiej?

Nie p. Grabowski G. Śląsk nie chce ani „Czarnej Reichswehry“, ani pruskiej demokracji rzucającej miliony na wynarodowienie żywiołu polskiego, ani zakapturzonego teroru cesarskich lejtnantów. Górny Śląsk chce należeć do Rzeczypospolitej, chce być polskim i takim pozostanie!

Próbując następnie udowodnić dlaczego cały G. Śląsk powinien należeć do Niemiec, pisze, że mylny wyrok geneński z października 1921 r. rozdziałający G. Śląsk „musi ulec rewizji“. Niemcy jako członek Rady Ligi mają na zasadzie art. 11 paktu Ligi, obowiązek zwrócenia uwagi Zgromadzenia na niebezpieczeństwo dla pokoju jaki wytwarza obecny stan rzeczy na G. Śląsku.

W końcu rzuca już wręcz pogródkę, że kwestia górnośląska tak długo wagać będzie pokojowi europejskiemu, dopóki nie znajdzie „jedynego możliwego rozwiązania“.

Takie więc „naulki“ wyciągnął z wyborów górnośląskich.

Cóż na to odpowiedzieć?

Najlepiej przypomnieć te głosy poważnej prasy niemieckiej w Rzeszy, która bezpośrednio po wyborach śląskich stwierdziła, że wynik ich jest zjawiskiem lokalnym i przejściowym i że nie należy z nich wysuwać jakichś dalej idących wniosków.

A więc p. Grabowski, poco to było wszystko pisać?...

Zmiany w min. spraw zagranicznych

Ilustracja nasza przedstawia p. Berensona, adwokata warszawskiego, byłego radcę legacyjnego poselstwa polskiego w Moskwie, który wkrótce do służby dyplomatycznej i objął jedno z wyższych stanowisk na jednej z naszych placówek zagranicznych.

Dojmujące osmych lasów 132.000 hektarów, bogaty a rabunkowo prowadzony przemysł drzewny przy pomocy kapitałów trzech zagranicznych spółek akcyjnych, pięć szkół, rozliczonych na tym obszarze itd. itd.

Gdy pieniądze poprowadziła nitka do — polityki. Oskarżony adwokat dał do zrozumienia, że wielkie sumy pochłonęło smarowanie kółek w urzędzie rolnym, ażeby ten mógł się po myśli księcia Czuryła, na którego korzyść dawna wiadość Sejmu, złożona z pięciu senatorów, uchwaliła „wyjątkowe prawo, t. zw. lex Cyrill“ — wstrzymujące działanie ustawy reformy parcelacyjnej na obszarze dóbr korbuckich i popierające ks. Cyrilla, jako „zostawienie“ w sprawie sądowym „prezycie brata, Jozemina, czynnemu członkowi „odrodzających się Węgrów“, a więc popierającego irredentę Horthy'ego, która zmierza do restytucji dawnych Węgier i powrotu monarchizmu zarówno w Węgry, jak i w Wiedniu.

Obok niedostatczynie sprzyjowanych aluzji co do przekupstwa oświadczył, że jest już jasnym, że dwa miliony koron „sfinansowane na agitację wódtw słowackich ludowców i że tym, który w tej sprawie pośredniczył, był ówczesny minister rolnictwa, obecny oświadek, dr. Hodža. Zarzut postawił i szereg artykułów do motywu w dzienniku „Lidove Noviny“ dr. Straský, docent prawa karnego, wódtw t. zw. stronnictwa pracy, które utworzyło się po secesji lewego skrzydła narodowej demokracji i przez lenizację najściślej jest też zwolennik.

Narodowa demokracja dra Kramara, kręcąc białą przy każdej sposobności na ministra Benesza — i tym razem podjęła wysiłki zwalania odpowiedzialności na smienawidzonego przeciwnika politycznego, ogłaszając, że „prawo Cyrilla“ zostało uchwalone pod jego naciskiem.

Odezwali się i komuniści, którzy przy każdym ogniu pieką własne kaszany. Ażby całość uczynić barwnej pikantną — do polityki i pieniędzy przysłać... kobiety. Ich „Rude Prawo“ dało do zrozumienia, że aresztowana w związku za sprawę Koburgów, a potem zwolniona baronowa Eisner, ułczyły,

S. ROŻNOWSKI
FABRYKA MYDŁA W KRAKOWIE
 poleca znane od pół wieku ze swej doskonałości
MYDŁO „KARAWANOWE“
Z „WIELBŁĄDEM“

Prosimy zwracać uwagę na znak ochrony „WIELBŁĄD“ i żądać wszędzie tylko Mydła z „WIELBŁĄDEM“.

Dyktafor Ordżonikidse.

Nowa gwiazda na sowieckim niebie.

Kraków, 27 listopada. Centralna komisja kontrolna w Rosji sowieckiej otrzymała obecnie nowego przewodniczącego, który uważany jest za nową gwiazdę na politycznym horyzoncie sowieckim. Ten nowy dyktator bolszewicki zwie się Ordżonikidse i jest z pochodzenia Gruzinem. Pozostaje on w bliskich stosunkach i przyjaźni ze Stalinem. Ordżonikidse nie tylko został mianowany przewodniczącym komisji kontrolnej, ale zajął stanowisko prezidenta Rady komisarzy ludowych, jakoteż Rady pracy i obrony, mianowano go również szefem chłopsko-robotniczego inspektoratu. O nowym tym dyktatorze dziennik „Dni“ zamieszcza następujące szczegóły:

Sergiusz Ordżonikidse liczy obecnie 40 lat. Z zawodu był on sanitariuszem. Jeszcze przed wojną zajmował się żywo polityczną działalnością. Występował on wówczas na Kaukazie jako agitator rosyjskiej partii socjal-demokratycznej, potem brał czynny udział w organizowaniu rewolucji w Persji i z tego powodu musiał skrótce potem uciec zagranicę. Zagranicą spotkał się z Leninem. Po rewolucji lutowej Ordżonikidse powrócił do Rosji i znowu udał się na Kaukaz, gdzie rzucił się w ogień agitacji politycznej.

Jako oddany zwolennik Lenina, został mianowany komisarzem armii, jako taki brał widłyty udział w bolszewizowaniu Kaukazu. Po unociesnieniu sządów sowieckich na Kaukazie, Ordżonikidse, mianowany przewodniczącym rewolucyjnej Rady wojskowej, przez szereg lat występował jako dyktator Kaukazu. Swoje powołanie na tak wysokie i ważne stanowiska do Moskwy zawdzięcza Ordżonikidse bezwzględnie temu, że wiele lat pracował stale ze Stalinem i pozostawał z nim w stosunkach ścisłej przyjaźni.

Jako oddany zwolennik Lenina, został mianowany komisarzem armii, jako taki brał widłyty udział w bolszewizowaniu Kaukazu. Po unociesnieniu sządów sowieckich na Kaukazie, Ordżonikidse, mianowany przewodniczącym rewolucyjnej Rady wojskowej, przez szereg lat występował jako dyktator Kaukazu. Swoje powołanie na tak wysokie i ważne stanowiska do Moskwy zawdzięcza Ordżonikidse bezwzględnie temu, że wiele lat pracował stale ze Stalinem i pozostawał z nim w stosunkach ścisłej przyjaźni.

Pieniądże, polityka, kobieta

O spadek Koburgów.

(Własna korespondencja „Ilustr. Kurjera Codz.“).

Praga, 24 listopada. Rozrastające się do rozmiarów wielkiego skandalu politycznego afera spadkowa Koburgów, porusza ciągle najściślej umysły, jako najbardziej sensacyjne wydarzenie dnia, złożone z tak szorstkich elementów, jak pieniądze, polityka, a nawet kobieta. Zanoła się, jak wiadomo, od zarzutu sprzeniewie-

żenia osmiu milionów koron, o co ks. Cyrill Koburcki, stryjeczny brat panującego króla bułgarskiego Borysa, oskarżył swojego zastępcę prawnego, adwokata prasowego, dra Bielewa, który od lat kilku prowadził proces w imieniu legistia o największe latfundium w Europie środkowej, dobra na Słowaczczyźnie, spadek po ks. Filipie Sachem-Koburg-Gota, o-

Teatr świetlny Bagatela

Najwytworniejszy lokal

Teatr świetlny Bagatela

Dziś w sobotę 27 na premierze zebranie całej wybor. publiczności Krakowa!

Rewelacyjne arcydzieło ostatniej twórczości rosyjskiej!

NIEDŹWIEDZIE GODY

Wielki wystawowy dramat erotyczny w 10 aktach wykonany olbrzymim nakładem przez rządową wytwórnię rosyjską. W głównych rolach przecudna WANDA MALINOWSKA i KONSTANTY EGGERT znakomity artysta.

Arcydzieło to daje niesłychaną ilość wrażeń. — Przepych — sensacja — puher szczęścia i goryczy — emocja — erotyzm bajeczne zdęcia. — Gra i wystawa przewyższają najśmielsze marzenia publiczności. — Specjalna ilustracja muzyczna, wykonana przez doborowy zespół zw. orkiestrę pod kierownictwem znakomitego ilustratora kapelmistrza Rudolfa Hiksa. — Początek przedstaw. o godz. 5, 7 i 9-10, w niedzielę o 3-ciej.

Teatr świetlny Bagatela

Najlepsza orkiestra.

Teatr świetlny Bagatela

wala z ministrem Hodźa kontakt między polityczny i że nawet gdzieś tam razem na prowincji w tym samym mieszkali hotelu.

Z lamow pism przeniosła się cała sprawa do Sejmu, gdzie pojawiły się dotąd dwie interpelacje: komunistyczna posła Kreibicha i czeskiego socjalisty Mondrego. Bardzo interesująca jest ta ostatnia, gdyż cała „afera” usiłuje nadać niespodziewany obrót. Posł Mondry przemawiając przed jednym z oświadczeń prasowych dra Hodźy, że wcale nie popierał księcia Cyryla, lecz — dodaje — nie popierał, gdyż stał po stronie... księcia Jozego, z którym chciał się w Karlsbadzie latem 1924 roku, a następnie w Wiedniu. Interpelacja ta, jak widać, zamienia kół na o wcale cięższą — rolę.

Atakowany też z kilku frontów minister Hodźa, wód czeskich agrarjuszy, ogłosił dotąd kilka zaprzeczeń w dziennikach, następnie zażądał wytoczenia śledztwa dyscyplinarnego, postawił Kreibichowi i wiości sądowną przeciwko dr. Stranickiemu.

Sprawa więc będzie się toczyć dalej i przynieść może niejedną sensacyjną niespodziankę.

Przy tej sposobności przypomnieć trzeba, że ród Koburgów — najbogatszy w Europie, spokrewniony z uszczuplonymi domami panującymi — ściera aktywa króla. Królom też ziem, który tożwo usiadł z zyciem, jest d. żmól bułgarski Ferdynand. Obecny król Borys, cel olbrzymiego zamachu, który obrósł w gruzy katedrę w Sejli — naprzemio szuka po całej Europie towarzyszy życia. Księżna Lonyż, z domu Koburg, była żoną Rudolfa Habsburga, bohatera tajemniczej tragedii w Meysingiu. Ks. Leopold Koburg został obdany wrogiem przez księżkę Ks. Cyryl i Ks. Jozef, bracia, powani zamieszki słoń — prowadzą śledztwo proces o schodę po ojcu. Rozpoczął go ks. Jozef przed trybunałem budapeszteńskim już w r. 1921, występując ze skargą przeciwko zarządcy dóbr słowackich Janowi Treterowi i dla braku wniy sprawy musiała być wstrzymana — obecnie sta zamienionem dla przeniosła się do Czechosłowacji, tworząc mejne źródło eskompikowanych afer.

FORTEPIANY
Wł. BOLORSKI (Z. Raba nast.) KRAKÓW. PALAC SP. STH.

Najlepsze
Pulsa
środki do pielęgnowania
zębów

WŁ. BOLORSKI
WŁ. BOLORSKI
WŁ. BOLORSKI

Panama ze specyfikami w Rumunji.

Profesor uniwersytetu kradnie francuski wynalazek.

Kraków, 27 listopada.

Wczorajsze pisma donoszą o niesłychanym skandalu ze środkami leczniczymi, który niedawno został wykryty w Rumunji i pociągnął za sobą dyplomatyczną interwencję. W skandalu ten są zamieszani profesorowie uniwersytetu w Bukareszcie Ileanu i Rakowita. Ileanu był podczas rządu Brătianu wiceprezydentem Izby posłów. Przed dwoma laty był sobie jeszcze ciekawym zwykłym obywatелеm, dzisiaj jest profesorem uniwersytetu na studjum chemicznym i właścicielem największej fabryki specyfików w Rumunji.

Taką uczynia się skandal. Do Rumunji miażdżenie nie wolno sprowadzać zagranicznych specyfików inaczej, jak tylko za pozwoleniem ministerjum. Odpowiednie podania są badane przez specjalną komisję. Ileanu był członkiem takiej komisji. Zwykłe też do tego rodzaju przednia załącza się wzór chemiczny preparatu. Otóż gdy pewna fabryka francuska chciała wprowadzić do Rumunji lekarskiego przeciwko chorobom nerek, znakomity preparat, uznany w całym świecie, odmówiono tej fabryce pozwolenia i umotywowano to tem, że ten środek w

Rumunii już jest wytwarzany.

Wówczas francuska fabryka wysłała do Rumunji swego chemika, żeby porównać ów rumuński fabrykat z fabrykatem francuskim. Chemik przetestował się, że preparat rumuński, wytwarzany w fabryce Ileanu, jest zupełnie identyczny z preparatem francuskim i że Ileanu, jako członek komisji, ukraść proposita formuły chemicznej tego preparatu francuskiej fabryce. Stwierdzono również, że współpracnikiem w tej fabryce jest drugi profesor uniwersytetu, nazwiskiem Rakowita.

Najcięższe z tego wszystkiego jest to, że fabryka nie może wytoczyć owym nadziwcom procesu, dlatego, ponieważ między Francją a Rumunją pisma odpowiedniej konwencji, a pozatem Ileanu był na tyle sprytny, że do owego preparatu dodał jeszcze pewną obciętą substancję i w ten sposób zniżył trochę jej znak chemiczny.

Z tego powodu trzeba było się uciec na drogę dyplomatyczną. Francuski poseł w Bukareszcie wysłał do prezydenta ministrów Averescu odpowiedni memorandum, na który jednakoż odpowiedź nie padła.

PASTILLES VALDA
ulatwiają oddychanie.
Sprzedaż w aptekach i składach aptecznych.

Masz katar? lub chęć na zapalenie kup „**OZOL**”
w esotycznym kioszonymi pulweryzatorze 1556k
Do nabycia w aptekach i składach aptecznych

Podziękowanie.
Wszystkim, którzy oddali ostatnią usługę Ukrochacemu Młodzi i Ojcu s. p. Franciszkowi Ozonkowi, w szczególności: Przewielobnemu Duchowieństwu, P. T. Urzędowi, Przyjaciołom i Znanym Zmarłego składamy tą drogą serdeczne Bóg zapłać
731g ZONA I DZIECI.

Związek Zawodowy Pracowników Umyłowych, Kraków, Sławkowska 6, I p. urządza w niedzielę
WIECZORNICE
połączoną z tańcami dla członków i wprowadzonych gości. Prosimy o licznę przybycie. 730g

ALBORIL
AROMATYCZNE
Płatki Mydlane
dla delikatnych materiałów!
Niezrównana siła pianienia. Zdumiewający skutek. Rozpuszcza się w zimnej wodzie. 1795k

Misterjum śmierci.

Uczony amerykański o ostatnich chwilach życia.

(Br.) Znany i ceniony w Ameryce lekarz s profesor uniwersytetu, Arter Macdonald, zamieszki do kolejnych woznawie w dziennikach, by obserwowali bacznie ostatnie chwile umierających, t. zn. zjawiska i zmiany biologiczne towarzyszące śmierci. Macdonald stwierdza, że studium ta dotychczas bardzo zaniedbane, może przynieść bardzo wiele. To co wiemy o ostatnich momentach umierającego człowieka — jest bardzo mało. Studowanie agonii trwałano pod względem naukowym za zupełnie nieproduktywne.

Wszystko to, co wiemy o alacie śmierci — zawdzięczamy samobójcom lub na śmierć skazanym, którzy w ostatnich chwilach zostali uratowani. Macdonald wspomina o pewnym skrobiecie produkującym się w chłodzeniu po linie, który przez całe lata przemawiał powieści Nowego Jorku, Chicago i Londynu. Wieszano go w oczach publiczności, wcale bezwzględnie zasał i reguł tej śmierci. Dzięki odpowiedniemu ogólnemu ogólnemu gardła i nosa — udawało mu

się tysiące razy ocalo wyjść z tej ryzykownej „sztuکی”. Jednego razu zamiełwał jednak zwykłych ostateczności — w ostatniej chwili odciął go z zamienicy jego asystent. Dupiero w kilka godzin udało się przywrócić go do życia.

Oczywiście, że lekarze wyprzynali go potem o wznawia ostatnich chwil życia.

Oświadczył on, że ogółem nie odczuwał żadnych bólów, tylko z samego początku, zanim stracił przytomność doświadczył małego uścisku w gardle.

„Normalne umieranie — pisze Macdonald — jest procesem trwającym cały szereg lat. Normalnie oczynia się ono z 40 rokiem życia, czasem nawet znacznie wcześniej. Od tego czasu zaczyna się powolna, stopniowa obumieranie organizmu. Sprężyny wyprawiające ludzki mechanizm w ruch — zużywają się. U ludzi zupełnie normalnych i zupełnie zdrowych (a takich mamy zaledwie 2 lub 3 na 10000), występują pierwsze objawy tej stopniowej, „prawidłowej” śmierci dopiero około 60 roku życia, to znaczy — starość się rozpoczyna.

Normalna śmierć jest lekka i zupełnie bezbolesna, jest to zasnęcie starego człowieka. Taką śmiercią — stwierdza Macdonald — umiera najwięcej 2 lub 3 ludzi na 50.000. O wiele większa ilość ginie wskutek zewnętrznych „insultacji”. Pod wyrazem „insultacja” rozumieć należy nie tylko śmierćelną przy-

padek, morderstwo itp., ale również każdą chorobę wogóle. Np. choroba nerek, spowodowana zwykłą nieodpowiedniem odżywianiem się — ma dla żywego organizmu to samo znaczenie, jest ta sama „insultacja”. Jak wypadek z autem, który za sobą śmierć pociąga. Ze w pierwszym razie śmierć trwać może cała lata, w drugim momentalnie następuje — to nie odgrywa żadnej roli.

Śmierć nagła jest prawie zawsze bezbolesna. Ludzie umierający na udar sercowy lub kończący życie nagłe pod kołami samochodu wskutek zgniecenia czaszki — nie doświadczają żadnych bólów. Nerwy potrzebują pewnego czasu, by uziucie bólu w dotychczasowym organie przeprowadzić do odczucia zwoju mózgowego. Do tego czasu, choćby on wynosił matełki ulamnek sekundy — organizm umiera. Do kategoryi bezbolesnych śmierci należy również zamartwica.

Macdonald wylicza nawet w jakiej porządku następuje stopniowe obumieranie zmysłów przy konaniu. Przechowywaniem usną funkcje zmysła powonania, następnie wzroku, dotyku i smaku. Najdłużej opiera się śmierci zmysł słuchu.

Ślad też powodzi ów ludowy przesąd — (a może i nie przesąd), by przy nieboszoku nie mówić głośno i nie zwozić żałob, gdyż zmarły wszystkie słyszy i sprawi mu to złe wprowadziłą boleść.

Wspaniały tryumf polskiej jazdy w Ameryce.

Polska drużyna zdobywa pierwsze miejsce oraz nagrodę „puhar narodów“. — P. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej przesyła gratulacje zwycięskiej drużynie polskiej.

Kraków, 27 listopada.
Hippika polska okryła się nową sławą, do laurów, które zdobyła we Włoszech, Francji i Anglii dorzuciła nowy liść wawrzynu. Jak donosi PAT — w międzynarodowych kon-

wicjach III na Jacku. Ostatnie zaś depeşe z Nowego Jorku przyniosły przez nowego sukcesu polskim, osiągnięty przez majora Toczek, który na „Hamletcie“ zdobył II nagrodę. Decydująca walka odbyła się na krytej hali

zaś Kanadzie. Oceniając wysokie znaczenie propagandowe tryumfów naszych znakomitych jeźdźców w Stanach Zjednoczonych, w kraju entuzjastycznym się sportem, jak żaden inny na świecie —

Polska drużyna; od lewej ku prawej: rotmistrz Królikiewicz, major Toczek i porucznik Szosland.

kursach hippicznych w Nowym Jorku pierwszą międzynarodową nagrodę wojkową „Madison Square Gardens“ oraz puchar narodów zdobyli kawalerzyści polscy w walce z wazchświatową elitą jeźdźców. W konkursie brali udział przedstawiciele 7 państw. W szczególności jak już poprzednio donosiliśmy, por. Szosland zdobył I i III nagrodę na „Readled“, rotm. Królikie-

hipicznej w Nowym Jorku w czwartek nocą, kiedy to drużyna polska pobili naprzód drużynę francuską, a następnie belgijską. Zwycięstwo polskich jeźdźców witaly 10.000 tłumy burzliwym owacjąmi, sukces ten zaś nabierał tem większego znaczenia, gdyż ogólnym faworytem była drużyna francuska, która zajęła II-gie miejsce, trzecie przypało Belgijczykom, czwarte

p. Prezydent Rzeczypospolitej wysłał pod adresem drużyny polskiej następującą depeşe do N. Jorku:
„Prezydent Rzeczypospolitej przesyła serdeczne pozdrowienie zwyciężcom polskim“.
Depeşe podpisał pułk. sz. gen. Zahorski, szef gabinetu wojskowego p. Prezydenta.

Izadora Duncan w biedzie.

„Nieudała podróż do raju sowieckiego“. — Taniec przy trumnach.

Parýk, 24 listopada.
Willa znanej tancerki bosonogiej Izadory Duncan w Neuilly koło Paryża ma być sprzedana przez licytację. Artystka, która swego czasu zdobyła sławę w Europie i w Ameryce, znajdując się obecnie w wielkich finansowych kłopotach. Willa zostanie sprzedana z powodu niemożności wypłacenia przez artystkę sumy 4000 franków.

Izadora Duncan niedawno powróciła do Paryża po nieudanej podróży do Rosji sowieckiej. Pobyt w bolszewickiej dął artystce same porażki rozczarowania, to też zdecydowała się powrócić na ziemię francuską i pogodzić się z burzliwym stanem rzeczy.

Od czasu jej powrotu nac się nie słyszało o słynnej dawnej tancerce, wymieniano tylko naz jej nazwisko w związku ze samobójczą śmiercią jej m. męża, rosyjskiego poety Jessenina i o to obecnie dowiadujemy się, że Izadora pobawiona zostanie dachu nad głową z powodu tak drobnej kwoty.

Pomimo, że obecna epoka przedstawia dla tancerzy specjalnie wielkie możliwości zarobkowe, Izadora Duncan, która swego czasu była rewelacją w dziedzinie choreografii, teraz została zupełnie zdyktansowaną przez swoje następczynię. Przed laty fakt, że Izadora Duncan ukazywała się na estradzie bez pończoch wzbudził sensację, również jej sposób idealnego interpretowania muzycznych utworów przez taniec był czynnikiem nowym, przewrotnym, rewolucyjnym. Obecne tancerki ulokują się nie tylko bez pończoch, ale bez kostiumów, a tańcem wyruszą nie tylko pewne idee, ale metody analizy (i), zadanie wyższej matematyki (i) i tym podobne rzeczy. To też wśród tych różnorodnych następczyni zapominano o mistrzyni.

Przytem Izadora przeżyła dużo smutnych rzeczy. Jej dwie dzieci z pierwszego małżeństwa utonęły w Sekwanie. I o Izadora Duncan postanowiła uczucie bólesci macierzyńskiej przetworzyć na kreację ta-

neczną i zaprezentować ją publiczności na cmentarzu Pere Lachaise. Przeszkodziła temu tylko poljoja paryska, ale Izadora Duncan nie zrezygnowała ze swego osobliwego pomysłu. W teatrze miejskim w Zurichu podokrowała ten taniec makabryczny. Dwie trumienki dziecięce, ustawione na scenie i artystka tańczyła przy blasku gromnic.

Inna jej idea trudniejsza była do przeprowadzenia. Izadora Duncan chciała w ten sposób polożyć kres wojnie, że wykrewały cały szereg dzieci z różnymi chorobami, chciała z nimi objeżdżać kraje Europy, tańcząc, aby tą taneczną krucjatą smięczyć serca. Po swojej pomysłu Izadory Duncan nie odpowiadały nastrojom zamerykanizowanego życia. Matkaństwo i rosyjski eksperyment artystyczny nie udało się. Od tego czasu tancerce potworzono się coraz gorzej, aż wreszcie zabrakło jej zupełnie pieniędzy.

Bedzie Pani tryumfować
nieważne do rak i dekoltu
Velouté de Dixor
Paris

Zawieszka Krem i Puder nie płamilo. Sprzedaj i demonstracje w pierwszorzędnym naszytach. Pudełko Wyłączni Przedstawiciele na Polskę i Gdańsk
M. Czapiński i S. Izbiński
Warszawa, ul. Długa L. 55, Telefon 27-62.

UWAGA. Na żądanie wysyłamy pudełko z 3 próbnym tubkami za załączeniem 50 gr. znaczkami pocztowymi.

MAGNEZYT
Eubes grecki wysokoprocentowy,
CHLOREK
magnezji,
1857 k
pozałem surowce chemiczne dla wszelkich galezi przemysłowych, ofiaruje korzystnie ze składu lub bezpośrednio z zagranicy
EDWARD GRONIEWSKI
BIURO CHEMICZNE
Warszawa, Al. Jerozolimskie 65 (dom wiskny).
Adres telegr. „EGRO“, tel. 407-33 i 36-93.

ZAKOPANE
BYSTRÉ.
PENSJONAT „LWOWIANKA“ cały rok OTWARTY
urządzony z komfortem, centralne ogrzewanie —
1 i pół morgowy park, kort tenisowy, garaż. Ceny
niżej cennika. 1901k

RADJOAMATORZY
ILUSTROWANY KATALOG
nowości na rok 1927 z szematami budowy radjo
aparatu wysła: 1956k
„PHILRADIO“, Kraków, Rynek gl. 9
za nadesłaniem znaczków pocztowych za 40 gr.

Czekoladki deserowe
w oryginalnych pudełkach, poleca fabryka
A. PIASECKI S.A. Kraków

Dr. I. BETTER ord. w sezonie zimowym
w KRYNICY willa „KRAKUS”.

DOM ZDROWIA
Dra BRUONNA WOYCIECHOWSKIEGO
w Krakowie, Siemiradzkiego L. 1.

złożony w r. 1899, rozszerzony w latach 1904 i 1911 i ulepszony dalej. Przyjmujemy przypadki obrzękowe, podstępne, ginekologiczne, oczne, wosnowe i inne z wyjątkiem chorób zakaźnych i ciężkich nerwów. — Wyłącznie najlepsze leżenie zjedem. — Boonogrodzka, 2505/26. — Terapija. — Lampa kwarcowa. Opłata za dobę 14 do 18 zł. — Szczegółami szczy obywateli „Zarząd Domu Zdrowia”. 2028k

Posiadając w odległości 15 minut od Rynek pł.
objekt fabryczny
obejmujący około 600 sąni², z tego 400 m² zabudowań fabrycznych, jakoteż pewną gotówkę, pragnę
zawrzeć spółkę
z właścicielem rentowego przedsiębiorstwa przemysłowego. — Oferty pisemne nadsyłać pod adresem
KRAKÓW I. skrytka pocztowa 53. 2021k

HOTEL „POLONIA”
Kraków, Basztowa 25
Nowo-przebudowany

Najbliższy dworca kolejowego i Teatru Miejskiego z widokiem na panoramę. Hotel posiada centralne ogrzewanie wodne, ciepłą kąpiel i zimną wodę — oraz telefony miejscowe i międzymiastowe w każdym pokoju. — Ostatni wyraz komfortu i higieny. 1848k
Ceny bardzo przystępne. — Telefony 537, 4137, 4312

KREM DAEVERS
FASCINATA
WYDELIKATNIA CERE

ZREDUKOWANY od 1 i 1/2-pół roku kancielista, pozostający z żoną i 3-letnim synkiem w jak najlepszej sytuacji pod względem i rozporządzenia majątku, posiadać serdecznie życzących o zastawienie datki materialnej lub odliczono, które przyjmują Administracja Karjera dla „Niedzielnego”. 1941k

I-SZEJ KLASY
HOTEL EUROPEJSKI
Lwów, plac Mariacki

FORTEPIAN
Krajowy — krótki, czarny, bardzo dobry używany. SKŁAD FORTEPIANÓW H. SMOLARSKA, Szewska 2.

PODZIĘKOWANIE.
Poczuwamy się do obowiązku złożenia serdecznej podziękowości i Podziękowań Stracy Opatkowej, Jeli Komendantowi, W.P. Mjr. Englowi i Jego Oddziałowi Naperów, Oddziałowi Policji Państwowej, Jeli Komendantowi, jakoteż W.P. Janaszewskiemu, kierownikowi parowozów na stacji Kraków-Banarke — za ich ofiarę pomocy, dzięki której pożar w naszej fabryce został niemożliwy w sąrodki stłumiony.
Również dziękujemy wszystkim naszym Przyjaciółom za okazany nam zycielstwo i za bezceńne zaspilanie nas wświadczeniem ich na tej drodze, że normalny ruch w naszej fabryce z powodu pożaru nie doznał żadnej przerwy. Do dwóch tygodni usunęto znową wszelkie ślady pożytygo pożaru.
Dyrekcja Fabryki Portland-Cementu Bernard Liban i Ska, Kraków-Banarke.

Podziękowanie.
Za okazane nam liczne współczucie z powodu śmierci niedożałowanego Meza i Ojca s. p. Mieczysława z Wiatrowic Wiktoro, oraz za oddanie ostatniej przysługi Drogiemu Znaczeniu, składamy tę drogą Przewielebnemu Państwu Sękowskiemu, Krowaym, Przyjaciółom, Znajomyim i Wojskowicim, jakoteż Dr. Leinkramowi za troskliwą opiekę podczas choroby seneczno „Bóg zapłać”
730g
ZONA, SYN I SYNOWA.

Podziękowanie.
Wszystkim Tym, którzy oddali ostatnią usługę naderu najukochańszemu Meżowi, Ojcu i Dziadkowi śp. Inż. Stanisławowi Kaiserowi a w szczególności Przyjaciółom, którzy zajęli się Jego pogrzebem, Wielebnemu Duchowieństwu, B. Przełożonym, Kolegom, Podwładnym z Krakowa i przetrzeżni, Polskiemu Związkuwi kol. i Okrężnie kolejowej z Krakowa, oraz wszystkim Tym, którzy przestali wyraży współczucia, składamy najserdeczniejsze „Bóg zapłać”
730g
Zona, dzieci i wnuczka.

Podziękowanie.
Zarządowi Samopomocy doróżnej Pracownikóv poczty, telegrafów i telefonów w Krakowie składam tę drogą „Bóg zapłać” za wypłacenie mi zasiłku bezwzględnie po śmierci s. p. mego Meza. Zaczętych mi przez to wiele trosk i kłopotów, związanych ze śmiercią i pogrzebem. Należenie do Samopomocy doróżnej Pracownikóv poczty, telegrafów i telefonów jest tak wielkim dobrodziejstwem dla pozostałych po zmarłych, że żyję, aby wszyscy pracownicy pocztowi wraz z znanymi bezwzględnie do tejże Samopomocy się wpiśali, albowiem leży to w interesie własnym i rodziny, niżli nie wie bowiem dnia i godziny śmierci — wszyscy z krajem.
735g
Wanda Popik,
członkini Samopomocy doróżnej Pracownikóv poczty w Krakowie.

Żygzaki.
Burmistrz-poeta.
(Kr.). Mieszko Rothenburg w Bawarii pozazorościło śnać sławy Weimarowi, który z końcem XVIII w. był prawdziwą stolicą sztuki i nauki. Miał Weimar Goethego, ma Rothenburg swojego Schönlina, który ma tę wyższość nad autorem „Fausta”, że jest nietylko poetą, ale nadto jeszcze i... burmistrzem ojczystego swego miasta.
Genjusz burmistrza umiał połączyć piękne z praktycznym. **Pisze on rozpoznania — wierszem!**
Oto kilka próbek utalentowanego pióra poety z Rothenburga (w równe poetycznym przekładzie):
*Kto choć trochę ma ambicji,
Niech nie trądzicie na jarmarku.
Bo się znajdzie na policyi
I dostanie tam po barku!*
Propaguje zasady moralności:
*Po dziesięciu kładź się w łóże
I polskay z serca wyjoj —
Po ulicach w nocnej porze
Nie upanij jak ten strzygój!*
Burmistrz z Rothenburga jest zresztą zwoleńnikiem czystości w każdym słowa znaczeniu i na każdym miejscu.
*Porządek rzecz piękna, i w najlepszym tonie
Zachować go trzeba nietylko w salonie!*

Co dzień niesie?
27 **Sobota**
listopada **Leonarda a. orl.**
Gr.-kat. 13 Padolyst: Fylypa

Kalendarzyk astronomiczny:

Wschód słońca	Zachód słońca	Długość dnia	Długość nocy	Wschód księżyca	Zachód księżyca	Faza księżyca
7:16	15:31	8:16	2m	23:11	13:03	☾

Wypadek automobilowy min. Staniewicza.
Z Warszawy telefonuje (Szcz.): Minister reform rolnych Staniewicz, objeżdżający obecnie województwo Kieleckie, padł ofiarą wypadku samochodowego.

Tornado zmiotło z powierzchni ziemi wiele miejscowości w Ameryce Północnej.

Z Nowego Jorku donosi (U): W stanach Arkansas i Missouri szalało straszliwe tornado, które wyrządziło olbrzymie spustoszenia.
Liczne miejscowości mają być połobno zmiecione z powierzchni ziemi. Z powodu przerwania wszelkich komunikacji telefonicznej i telegraficznej, brak bliższych szczegółów o zniszczeniach. Jak ełychać, około 60 osób miało ponieść śmierć, przeszło 100 osób jest rannych.

Wielka mgła w Anglii.
Z Londynu donoszą: W całej Wielkiej Brytanii panuje od wczoraj tak gęsta mgła, tak, że w niektórych miejscach, jak Londyn, Eryon, Błock Stradford, Windsor i Birmingham, musiano poszapalać na ulicach lampy elektryczne, oświećlił wysłany „magasynów, biura i mieszkania. Również wszystkie tram-

way, autobusy, samochody i inne pojazdy krążyły po ulicach z zapalonymi latarniami, co znacznie zmniejszoną szybkością i przy nieustannem prawie stosowania sygnałów ostrzegawczych.
Na Tamizie i kanale La Manche oraz na Morzu Północnem w pobliżu wysp krążyły statki, używając reflektorów, lamp elektrycznych i sygnalizacji przy pomocy syren. Na niektórych bożnych, a więc mniej oświetlonych ulicach miast, nawet przechodnie używają latarni lub lampek elektrycznych, gdyż mgła jest tak gęsta, że promień widzenia się sięga trzech stóp. Wskutek mgły podciąg i parowce przychodzą ze znacznym opóźnieniem, zmniejszając do stosowania małej szybkości przy ciągłej pracy syren i świateł. Mimo tych środków ostrożności w Southend wpadły na siebie dwa podciąg osobowe. Wskutek zderzenia około 40 osób odniosło obrażenia; z liczb tej tylko dwie osoby odesłano do szpitala, jako ciężiej rannych.

Tarcia i rozbieżności w PPS.

Wczoraj donosiliśmy w depeszach, że warszawskie organizacje socjalistyczne wystąpiły przeciwko opozycyjnym uchwałom władz naczelnych partii wobec rządu i p. min. Moraczewskiego. Sprawa stosunku do p. Moraczewskiego nie jest jeszcze w P. P. S. ostatecznie zdecydowana, gdyż rozstrzygnie o tem dopiero Rada naczelna. Dlatego też uchwały poszczególnych środowisk partyjnych mogą mieć wielkie znaczenie.
Jak się dowiadujemy, tarcia w P. P. S. istnieją także na terenie województwa Krakowskiego. Zwalniając robotnicy sągłębą węgłową krakowską i zawieszając, wyrażają swą sympatię dla min. Moraczewskiego i niechętnie odnoszą się do uchwał opozycyjnych. Zdaje się, że w związku z tem pozostaje fakt zwolnienia na niedzielę do Krakowa zjazdu Rady wojewódzkiej P. P. S., na który z ramienia władz naczelnych partii przyjeżdżają posłowie: Daszyński, Barlicki i Niedziałkowski. Dwaj ostatni posłowie są przeciwnikami opozycji.
Do programu bardzo ożywionej niedzieli politycznej w Krakowie przybywa jeden jeszcze ciekawy punkt.

Posel Wołoszyn grozi.

Z Białegostoku donosi (So): Jak podaliśmy telegraficznie, po rozbiu zjazdu burlików Białostockiej robotniczo-włociańskiej Hromady w Białymstoku, również w Sokołce zjazd ten został zerwany. W związku z tem, poseł Wołoszyn, organizator zjazdu, spotkawszy po wiecu na ulicy przechodzących powiatowego komendanta policji państwowej oraz zastępcę starosty, głośno odrażał się w obecności licznego tłumu, krzyżując: „Inicjatory prowokacji. My was wyrzucim, służki Piłsudskawo. Mierżawcy, krowopłyci białarukawo naroda”.
Jak się dowiaduje, sprawa została skierowana do prokuratora i p. poseł będzie podciągnyty do odpowiedzialności sądowo-karnej.

Kraków bez poczty lotniczej.

(Kr.) Do niobawna wybornie funkcjonująca lotnicza linia pocztowa Kraków-Warszawa w ostatnich dniach prawie zupełnie nie spełnia swego zadania. Przyczyna tego jest skierowanie drogi na Łódź (z postojem), na linii tej bowiem panują niepomyślne dla żegluzi powietrznej warunki. Samoloty pocztowe nie nadchodzą do Krakowa codziennie, w najlepszym razie spóźniają się na lotnisko o 3 i 4 godziny.
Dawniejsza droga powietrzna, idąca bezpośrednio z Warszawy do Krakowa, nie była tak zawodna. Samoloty przychodziły regularnie i punktualnie.
Jeżozie gorzej przedstawiają się stosunki na linii lotniczej Wiedeń-Kraków. Samoloty z Wiednia pojawiają się na stacji krakowskiej zaledwie raz na kilka dni i to w godzinach najniepełniej dowolnych.

Bachrach ma być zwolniony za kaucją!

Z Warszawy telefonuje (Szcz): W sprawie śledztwa, wyłożonego przeciwko Bachrachowi, słychać, iż ma on być w tych dniach zwolniony za kaucją hipoteczną. Ma się to stać podobno dlatego, iż Bachrachowi nie udowodniono oskarżenia o szpiegostwo, za inne zaś inkryminowane mu przestępstwa nie będzie zastosowany arest bezwzględny, tylko gwarancja hipoteczna (?).
Sędzia śledczy rozpoczął również przesłuchiwanie b. podkomisarza Dobieckiego, jednego z najbardziej skompromitowanych w niezręcznych atakach warszawskiego urzędu śledczego.

Tajemnicze samobójstwo tancerki.

Z Warszawy telefonuje (Szcz.): Wczoraj nad ranem o g. 7, w hotelu „Bristol”, w pokoju nr. 229, zastrzeliła się wśród tragicznych, niewyjaśnionych do tej chwili okoliczności, zawodowa tancerka dancingowa, Michalina Krzyżanowska, znana pod pseudonimem „Madame Vallon”. Krzyżanowska spędziła

noc w towarzystwie zamężnego ziemianina z powiatu Radomskiego, Wacława Siemińskiego, oraz jednego z aktorów Teatru Narodowego i pewnego wyższego urzędnika. Towarzystwo spożyło kolację w „Onzie”, a potem przeszło do „Royalu”. Zabawa zakończyła się o godz. 6 rano, poczem

Najwybitniejsze arcydzieło współczesne Paramounta (Konc. Fanamet)

VENUS Z AMERYKI

(WENUS Z KRAINY DOLARA)

Film opracowany według powieści **Townsenda Martina**. — Reżyserował **Frank Tuttle**. — W filmie biorą udział najpiękniejsze kobiety świata. — Przepudne rewje plenery. — Największy i najgłośniejszy pokaz mód, jaki kiedykolwiek Kraków widział. — **Zwracamy usilną uwagę P. T. Pań**, iż film ten zawiera autentyczne zdjęcia ze słynnego amerykańskiego konkursu piękności. — W roli tyt. najpiękniejsza kobieta Ameryki, **FAY LANPHIER**, która na ostatnim konkursie Nowego Świata otrzymała tytuł „Miss Ameryki”. — 2088 k. W programie nadto nadzwyczajnie wesoła komedia w 2 aktach.

W TEATRZE SWIETLNYM „UCIECHA”. Dział 1 dni następnym Przedstawienia o g. 5. 7 i 9. W niedzielę o g. 3.

Siemiński udał się z Krzyżanowską do „Bristolu”. W chwili, kiedy Siemiński wyjeżdżał z futra mały brzośnik, tancerka pochyliła go i celnym strzałem w skroń pozbawiła się życia Siemiński oświadcza, iż po raz pierwszy zetknął się z denatką i nawet nie wiedział, jak się nazywa i że motywy samobójstwa

są dla niego niezmane. Przeszkodzić zaś temu nie mógł, ponieważ był odwrócony, a bezpiecznik w brzośniku był odsunięty.

Policja skonstatowała już, że denatka nazywa się **Walentyna Brzeźnik**, była mężatką i mieszkała w pensjonacie przy ul. Brackiej 32.

czmie w gumowych rękawiczkach. Spółdzielnia nie ponosi zresztą szkody, ponieważ kasa była ubezpieczona.

Z kraja.

FABRYKA „WAGON” PRZECHODZI NA WŁASNOŚĆ RZĄDU. Z Warszawy telefonują nam: Fabryka wagonów „Wagon” w Ostrowiu ma przejść z dniem 1 grudnia na własność rządu. Fabryka ta ma być przekształcona na rządowe warsztaty kolejowe.

(m-si) **WIERNY PIES INWALIDY.** Inwalida Józef Miskiewicz, sprzedający papiery na ulicy Marszałkowskiej w Warszawie, wracając wczoraj od domu zastał nagłe w bramie i niebawem zmarł. Towarzystwo mu stale pies (buldog) przez długi czas nie dopuszczał nikogo do trupa swojego pana, tak że dopiero po zarzuceniu na niego worka, lekarz zdołał skonstatować śmierć.

NIE BYŁO ZATRUCIA WODY W SUWAŁKACH. Nasz korespondent (So) donosi: Podana przez pisma warszawskie wiadomość o dnia 6 października br. o zatruceniu 214 żołnierzy 41 p. w Suwałkach wskutek zatrucia wody przez komunistów nie odpowiada rzeczywistości, jak to wykazało urzędowe dochodzenie. Faktycznie w owym czasie chorowało 88 żołnierzy na gripę wskutek przeziębienia. Chorzy ci wszyscy wyzdrowieli. Przeprowadzona analiza wody nie wykazała żadnych szkodliwych składników dla zdrowia.

Ze świata.

(—) **ZABIŁA MĘŻA, BO JADŁ ZA DUCZO...** W Malhotkach na Morawach, Józefa Oravy przy pomocy swej matki otrula męża. Powód zbrodni jest wielce osobliwy. Morderczyni przesłuchiwała zeznania, że zabiła męża, ponieważ jadł za dużo.

(—) **PODATEK OD CHŁOPICEJ FIZURY.** Z Bazylii donoszą, że w mieście tem zaprowadzono podatek od chłopicej fizury. Każda kobieta, która ma krótkie włosy, musi płacić 50 centymów podatku kościelnego.

KLUB GOSPODARZY W DZIALE CHŁOPCÓW POLSKIEJ Y. M. C. A., ul. Biskupia 19, urządza w niedzielę, 28 b. m. o godz. 4.15 popoł. zebranie dla uczczenia rocznicy powstania 1831 r. Na program złożony się: słów parę o powstaniu 1831 r., kilka uwag na temat: „Jaki czynnik decydujący o powodzeniu poczynań zbiorowych”, muzyka (fortepian) i deklamacja. Na to zebranie, które nie przeciągnie się ponad 30 minut, Klub Gospodarzy-Chłopców zaprasza chłopców-uczestników Ymki, ich rodziców i wprowadzonych kolegów. Wstęp wolny. 2026

RĘKAWICZKI SKÓRKOWE w piśmie sutowanych kolorach i gatunkach oraz **kurtki skórzane** poleca **A. Brosa, Kraków, ul. Florjańska 44.** (Narozmnie obok Bramy Florjańskiej). 1427k

ZNANE Z PEŁNEJ PRAWDZIWEGO POŚWIĘCENIA PRACY PRZYTYLIŚKO SIÓSTR ALBERTYNEK dla nbożek i kochomych kobiet i dzieci, zwraca się z gorącą prośbą do Społeczności o ratunek dla blisko 200 osób dzieci i kobiet, przygotowanych do Przytyliśku z powodu niedzy, niedoświata, braku dochu nad głową i t. p. Przytyliśko nie posiada środków na zakupno dostatecznej ilości chleba i żywności, na wyżywienie tyłu ludzi. Apeluje zatem do serc ludzkich o zrozumienie i wyznaczenie ciekawej roli najbardziej szlachetnych i bledzych. — Administracja „Kuriera” chętnie pośredniczy w skłódkach na ten cel, które przynajmniej dla „Przytyliśki Sióstr Albertynek”. 1996k

Herszt szajki handlarzy żywym towarem ujęty!

Wywiózł on do Ameryki ponad 20 kobiet.

Z Warszawy telefonuje (Szcz): W ręce policji warszawskiej wpadł wczoraj wyrafinowany herszt szajki handlarzy żywym towarem **Moniek Chemja-Różański**. Różański uprawiał swój proceder od szeregu lat niemieli w wszystkich państwach południowoamerykańskich. Ujawnionym jego sposobem pozyskiwania i sprzedaży kobiet było zawieranie fikcyjnych małżeństw i natychmiastowe wywiezienie swych żon na Kubę, do Argentyny, Brazylii itd.

Na proceder Różańskiego zwrócił uwagę przed paru miesiącami konsul polski w Argentynie, który po przeprowadzeniu powierzonego śledztwa za-

wiadomił policję warszawską o owym „plaszcu”, podając pewne wskazówki, dotyczące Różańskiego. Policja polska śledziła Różańskiego na gruncie polskim przez parę miesięcy i wreszcie w dniu wczorajszym przysłała go w pokątym domu publicznym w dzielnicy żydowskiej, w chwili, kiedy dobiegał tam z kilkoma dziewczętami o wyjazd do południowej Ameryki.

Jak stwierdzono, ogółem **Moniek wywiózł z Polski ponad 20 kobiet.** Za jedną kobietę pobierał od 300 do 3.000 dolarów. Stał on na czele wielkiej szajki międzynarodowych handlarzy żywym towarem.

Dziś dalszy ciąg zbiórki na budowę domu ks. Kuźnowicza.

MIEJSKO.

Są takie dziwne miejsca na świecie, gdzie żono smutek gości i nuda, gdzie życie gnębi, męczy i gniecie, gdzie rządzi kłamstwo, półwzrost, obłęd. Gdzie wszystko idzie tops, po grudzie i gdzie jak wilki są sobie ludzie.

Są także dziwne miejsca na świecie, gdzie nawet duszę z hartownej stali życie cietarom swoim przyniesie, i smach tej wiary w gruz rozwali. Wszystko tam ciężki mocznie, okrutnie, dlatego ludzie są tacy smutni.

Osobiste.

(N) **P. PREZYDENT RZECZYSPOLITEJ** dawil w Białej Podlaskiej w charakterze prywatnym. Pan Prezydent zwiadał tajemną fabrykę samolotów. W podróży tej towarzyszył p. Prezydentowi szef departamentu lotnictwa pułk. Rajski.

HOLD NAUCZYCIELI DLA MARSZ. PIŁSUDSKIEGO. Marszałek Piłsudski otrzymał z Rybnika depeszę, w której żądał powiatowy, związku polskiego nauczycieli szkół powszechnych w Rybniku składa Panu Marszałkowi i ukochanemu wódcowi wyrazę czci i holdu, służącąc złożyć w ofierze Ojczyźnie swe sily dla pracy narodowej i społecznej.

NOWY POSEŁ. W miejsce posła Adama Chłomickiego, który zrzekł się mandatu, wstępuje jako poseł do Sejmu, ks. dr. Sobczyński Antoni.

(Szcz). **DR. A. MORAWSKI WICEWJEWODA KRAKOWSKIM.** W dniu dzisiejszym minister spraw wewnętrznych podpisał dekret, mianujący dra A. Morawskiego wicewójewodą krakowskim.

DALSZE PRZESUNIĘCIA W POLICJI PAŃSTW. W etacie policji państwowej ogłoszono między innymi następujące zmiany: Przeniesieni w stan nieczynny: Golanka Kazimierz z woj. łódzkiego; podkom. Gaudula Andrzej z woj. krakowskiego; aspir. Wawrzec Tomasz z woj. tarnopolskiego. Przeniesieni na emeryturę: kom. Zarnowski Włodzimierz z policji woj. kieleckiego.

ŚLUB PREZYDENTA M. KRAKOWA. W czwartek odbył się w Alwerni ślub prezydenta m. Krakowa, inż. Roliego z p. Anną Węgrnowską.

Z UNIW. JAGIELL. P. Leon Steinberg, rodem z Krakowa, otrzymał stopień doktora wszech nauk lekarskich. 37k

GOŚCIE ZAGRANICZNI NA KONGRESIE „PIASTA” W KRAKOWIE. Pełni delegatów stronnictwa ludowego Czechosłowacji, przybywają na kongres „Piasta” w Krakowie (28 i 29 b. m.) delegaci ugrupowań ludowych z Francji, Jugosławii, Łotwy, Bułgarii i Węgier.

SPRAWY MIEJSKIE. Wczoraj odbyło się pod przewod. wicepr. m. Sarego, posiedzenie sekcji skarbowej Rady m., na którym uchwalono wnioski magistratu w sprawie pobierania przez gminę m. Krakowa w przyszłym roku dodatków gminnych do państwowego podatku przemysłowego, gruntowego i nieruchomości, oraz samostanowi opłat od podań wnoszonych do magistratu od daków i darowizn. Wskazy uchwalono kreść na r. 1927 w kwocie 84.000 zł.

na użyczenie klas VIII, IX, i X, w szkołach powszechnych.

Następnie odbyło się posiedzenie sekcji ekonomicznej i skarbowej, na którym uchwalono przedłożyć do zatwierdzenia Radzie m. wnioski: powiększenia udziału gminy miasta Krakowa w Spółce Mieszkaniowej dla miast, gwarancji gminy za pożyczkę, zaciągniętą przez Tow. Osiedli urzędniczych, nadto wniosków prezydent m., przedstawionych przez wicepr. Wielżusa na zaciągnięcie z funduszu bezrobotnych pożyczki w kwocie 200 tysięcy zł. na budowę miejskich baraków, oraz domu mieszkalnego.

POSIEDZENIE RADY M. KRAKOWA odbędzie się dn. 2 grudnia o godz. 5 po poł. w sali Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń przy ul. Baszowej.

POPRAWA BYTU PRACOWNIKÓW M. ZAKŁADÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ W KRAKOWIE. Zarząd miasta przystąpił do rewizji podskaw stosunku służbowego oraz warunków bytu i pracy personelu swych zakładów, podwyższając wszystkim kategoriom pracowników wynagrodzenie dotychczasowe, awansując nadto szereg pracowników klasowych do wyższych grup uposażenia i podjęt kwestię należytego ulokowania funduszów zarządzania emerytalnego wżobników, ustalenia umiaruowania, depulalów w naturze, ek swiatła, opału i t. d. otrzymywanych od gminy bezpłatnie. Uchwały powyższe weszły w życie z dn. 1 b. m.

SPRAWA ROZBUDOWY DWORCA KOLEJOWEGO W KRAKOWIE. Onegdaj odbyło się posiedzenie dyrekcyjnej Rady kolejowej w Krakowie, pod przewodnictwem prezydenta Barwicza. Szczególniej zajęli się członkowie Rady sprawą rozbudowy dworca kolejowego w Krakowie i połączeniem kolejowym Krakowa z ziemią kielecką, przez co uzyskano by dowóz do Krakowa artykułów pierwszej potrzeby z bogactw, dotąd nieznanymi wywiezianych powiatów. W trakcie tej dyskusji uchwalono szereg wniosków, które będą przedłożone ministrowi komunikacji.

POŚWIĘCENIE KAMIENIA WĘGIELNEGO POD ŚLĄSKIE SEMINARIUM DUCHOWNE W KRAKOWIE przy Alei Matkiewicza, odbędzie się w niedzielę 28 b. m. o godz. 1.30 popoł. Poświęcenia dokona ks. metropolita Sułepia w asyście biskupa śląskiego Lisieckiego.

OMYŁKA DRUKU. We wczorajszej notatce p. t.: „Odnośzenia na poczcie krakowskiej” zaszła omyłka druku, mianowicie złoty krzyż zasługi otrzymał p. Nowicki Manjan, dyrektor urzędu pocztowego Kraków L, a nie Nowicki, jak mylnie wydrukowano.

KRWAWE WESELE. Wczoraj przed trybunałem sądu orzekającego w Krakowie toczyła się rozprawa przeciwko Bardziejewi Baboie, który Janowi Dudziakowi na weselu w Książkach zadał cios w głowę, wskutek którego Dudziak zmarł. Rozprawę odczytano dla przesłuchania świadków.

NIE OSZCZĘDZIŁ NAWET INWALIDY. Do kiosku inwalidy u wylotu ulicy Szlak i Warszawskiej włamał się zeszłej nocy złodzieje i zabrali właścicielowi kiosku, inwalidzie cały zapas tytoniu, pięć gazowy i zegar elektryczny.

WŁAMANIE DO SPÓŁDZIELNI JAJCZARSKIEJ „JAJO”. Do lokalu znanej spółdzielni jajcarskiej „Jajo” Łokietka 3, włamał się wczorajszej nocy niewyśledzeni sprawcy. Do operacji użyli znanego narzędzia włamywaczy, t. zw. raka. Rakiem otwrym w fachowy sposób rozpruili ściany kasy ogniowatej i wyjęli z niej całą gotówkę w wysokości 1.183 złotych. Jako ludzie rutynowani i sumienni w swoim zawodzie, starali się zostawić jak najmniej dowodów swoich osobistości, tak więc oprócz śladów butów, nie zdołano odnaleźć ani odcisków palców, ani żadnych innych poszlak. Sprawcy pracowali wido-

Dralle'go
Perfumy i mydła, wody kwiatowe i kolońskie
rozpowszechnione na całej kuli ziemskiej

NAUKA I SZTUKA.

Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO. Dała w sobotę „Proboszczki w bogactwie”, komedia z powieści Van-fela z p. Komornickim w roli głównej. Jutrzejsze przedstawienie wieczorne „Kłębka niezłomnego” Calderona-Słowackiego, zakończone zostało w całości przez uczestników Zjazdu Łódzkiego.

TEATR POPULARNY „NOWOCIS”. Dała w sobotę i jutro w niedzielę o godz. 7.30 wieczór „Cnotliwy Balwin”. W niedzielę o godz. 3.30 popoł. po cieszach popularnych świąteczna operetka „Tamto szcześciło” z Orszanią.

TEATR DOMU ŻOŁNIERZA POLSKIEGO W KRAKOWIE dla garnizonu krakowskiego w sobotę 27 bm. o godz. 7.30 wieczorem i w niedzielę 28 bm. o godz. 4.45 popołudniu wcielił w 4 aktach E. Majeranowskiego p. t. „Obywatela z Krowczyz”, w niedzielę 28 bm. o godz. 7.30 wieczorem „Tamten”, sztuka w 5-ciu aktach J. Maskałki, poprzedzona okolicznościowym przemówieniem prof. Władysława Rutkowskiego o powstaniu listopadowym.

ŚWIĘTY BALET BODENWIESER wystąpił w Krakowie po raz ostatni dnia 1. i 2. w sobotę, 27 bm. o godz. 8 wieczór w Sierżym Teatrze. Zakończył ten wykona program, obejmujący najefektowniej sceny baletowe, którym w Bukareszcie, skąd przybywa, odmłód nadzwyczajny sukces.

RODZINA SIEROKA urządza dnia 27 listopada (sobota) o godzinie 7 wieczór, przy pl. Jabłonowskich 3, wieczór, uroczony przedstawieniem amatorskim p. t. „Pan Benet” (Frédry). Prosi więc gorąco członków i przyjaciół o jak najliczniejsze przybycie.

ODCZYT PROF. ALEK. JANOWSKIEGO. Sekcja Departamentu w Ministerstwie Oświaty. W niedzielę, 28 b. m. przy sposobności krótkiego pobytu w Krakowie, prof. A. Janowski, założyciel Tow. Krajoznawczego i Prezes Polskiej YMCA wygłosi odczyt o odbytych tego lata podróży po Brazylji i Argentynie, gdzie białe skomunikacji Emigracji Polskiej. Odczyt ilustrowany będzie licznymi przekroczeniami, a odbędzie się w YMCA, przy ul. Krowczyzkiej 8, o godz. 5.30 popołudniu.

KINO MUZEUM występował będzie w sobotę dnia 27 i w niedzielę dnia 28 bm. następujący program: 1) „Zwierzęta jak ludzie”, komedia w 5 aktach, odegrana przez same zwierzęta; 2) „Mał panem domu”, komedia w 2 aktach. W sobotę 3 programy o godz. 5 i 7. W niedzielę 3 programy o godz. 3, 5 i 7.

Co grają dzisiaj w kinach?

Bagatela: „Niedźwiedzie gody” (Wanda Mallnowska). Nowości: „Kobiety i łob namłotności” (Fern Andra) i „Buster Keaton”. Promieci: „Kraj tysiąca nadości”. Redutur: „W kanałach Paryża” i kom. „Fruwającej samochód”. Sztakar: „Ensat” (E. Jennings). Uciechar: „Venus z Ameryki”, komedjo-dramat w 10 aktach, reż. Frank Futla. Wanda: „Syn maroctrwany” (Kreta Nissen). Warszawa: „W purpurze krwi” (G. Nagel).

Kurjer przemysłowo-handlowy

Poco się zjechał przemysłowcy naftowi w Krakowie?

Chodzi o produkcję, w której jest zaangażowane 100 milionów dolarów kapitału i o podniesienie cen nafty polskiej na rynku światowym. — Cena w kraju ma pozostać niezmienną.

Kraków, 27 listopada.

(n) Już wczoraj donieśliśmy, że w krakowskiej izbie handlowo-przemysłowej rozpoczął obrady zjazd polskich przemysłowców naftowych, na który przybyli kierownicy wszystkich wielkich koncernów, których własnością jest obrzybia większość zarówno kopalni ropy, jak też rafinerij, wytwarzających produkcyjną ropy. Należy bowiem zaznaczyć, że w Polsce prawie wszyscy producenci są również rafineriami. (Mamy tylko dwie „czyste” rafinerie). Tworzą one i razem jednolity front. W krakowskich obradach biorą udział i producenci i rafinerie.

O celu obrad obecnego zjazdu, który ma mieć decydujące znaczenie, dowiedzieliśmy się następującej treści informacjami od kierownika koncernu „Premier”, dyrektora Walfory.

Głównym zadaniem przemysłu naftowego w Polsce obecnie jest najściślejsze połączenie się w jedną silną organizację dla umożliwienia podniesienia produkcji. Produkcja nasza od lat już nie czyni postępów, a nawet się cofa. W ciągu ostatnich trzech lat ubiegłych produkcja polskiego przemysłu naftowego wynosiła przeciętnie około 70.000 wagonów rocznie i stanowi 0.5% produkcji światowej — gdy przed wojną rocznie przeciętna produkcja nasza wynosiła 135.000 wagonów (w latach wyjątkowej koniunktury nawet dwa razy więcej) i stanowiła 1.2% produkcji światowej, gdyż cały świat poczynił postępy.

Aby podnieść produkcję przynajmniej odpowiednio do poziomu ogólnego światowego postępu, trzeba nasz przemysł naftowy uczynić rentownym. Wierciwnictwo musi się opłacać i musi przyciągnąć nowe kapitały, aby produkcja wzrosła. Aby osiągnąć i jeden i drugi — tj. i większą rentowność i wzmocnienia produkcji — polski przemysł naftowy musi na rynku światowym wystąpić solidarnie, a nie w rozbitciu. Obecnie eksport nasz wskutek wojny celnej z Niemcami okazał się najwyżej na dalsze tereny przez Gdańsk do krajów skandynewskich i bałtyckich, do Francji, do Anglii i Belgii (wywozi głównie naftę, olej gazowy, parafinę). Występując na tych rynkach w pojedynkę poszczególne nasi przemysłowcy naftowi nie mogą za polskie produkty (których jakość dorównuje najlepszym amerykańskim) osiągnąć nawet pełnej ceny notowań na rynku światowym; gdy cena na rynku światowym wynosi 2 i pół dolara za centnar ropy, my osiągamy zaledwie 2.20.

Z tego powodu wiele szybów dawnych w Polsce, o słabszej produkcji stoi opuszczonych, gdyż wydobywanie ropy się nie opłaca. Przy podniesieniu ceny przemysłowcy naftowcy opłachiliby się uruchomieniu tych zaniedbanych obecnie szybów, a także

Kurjer radiowy.

PROGRAM STACJI BROADCASTINGOWYCH

na sobotę, dnia 27 listopada 1926 r.

Warszawa (400 m.) Godz. 15-15.15: Komunikat gospodarzów, godz. 17-17.25: Odczyt p. t. „Działający język literacki” wygłosił prof. Adam Kryński, godz. 17.30-18.30: Jazband, godz. 18.30-18.55: Odczyt p. t. „Polowanie na papugi” wygłosił por. Mieczysław Lepecki, godz. 19-19.25: Odczyt p. t. „Wacław Berent” wygłosił red. Zdzisław Debiński, godz. 19.30-19.45: Komunikat rolnicy, godz. 19.45-19.55: Rozmaitości, godz. 19.55-20.30: Pogawędka z działem „Radjokronika”, wygłosił dr. Marjan Stepowski, godz. 20.30-21: Koncert wieczorny, poświłecy Belgii, Słowo wstępne wygłosił prof. H. Mielicki. Sygnal czasu. Informacje prasowe. Praga (348.3 m.) Godz. 12: Koncert, godz. 16.30: Koncert, godz. 19.30: Koncert.

Wiedeń (517.2 m.) Godz. 19.45: „Ein Tag in Paradies”, operetka E. Eyslera, następuje jazband.

Berlin (483.9 m.) i 566 m.) Godz. 17-18: Koncert, godz. 20.20: „Fran Lina”, operetka P. Lincke’a, godz. 22.30-6.30: Muzyka do tańca.

Monachium (535.7 m.) Godz. 16.30: Koncert, godz. 19.30: Wieczór utworów Wagnera, godz. 22.30-24: Muzyka do tańca.

London (261.4 m.) Godz. 16-18: Koncert, godz. 19: Muzyka do tańca, godz. 23.30-01: Muzyka do tańca.

Beno (441.2 m.) Godz. 19: Koncert, godz. 22.30: Koncert ork. wojskowej.

Kurjer sporowy.

Wawel — Cracovia.

W niedzielę, dnia 28 bm. o godz. 2 popołudniu spotkał się na boisku Cracovii pierwsze drużyny Wawelski i Cracovii. Zawody obu tych drużyn ze względu na odmienne systemy gry będą zawsze wielkie zainteresowanie. Zdobywca trzeciego miejsca w mistrzostwie okręgowym K. S. Wawel wykazuje się w grach z drużynami tej miary co Cracovia i Wisła największym swym umiejętnością i ambicją, spodziewać się więc należy interesującej gry, zwłaszcza, że Wawel wystąpił z nowymi nabytkami.

CRACOVIA II — ORLETA pozostają zawody towarzyskie w piłce nożnej w niedzielę, dnia 28 bm. o godz. 10 przedpł. na boisku Cracovii. Poprzedzi ten mecz o godz. 9.30 10-minutowa Gierkowa Nadwielian — Orleta. Poprzedzi bowiem zawody tych drużyn zostały przy stanie na korzyść Orlet przeważane a wobec tego, iż są one kwalifikacyjnymi o wejście do kl. B. muszą być dokonane.

WALNE ZGROMADZENIE SEKCYJ LYZW. HOKKOWEJ K. S. CRACOVIA odbędzie się w niedzielę 28 b. m. o godz. 10-jej rano w kościele katedralnym przy ul. Stolarskiej 6. I. p. of.

ficznych ze strony przedstawicieli przemysłu naftowego. Szeroką publiczność, jako komentatorów, interesuje on jednak także z drugiej strony — mianowicie, czy to dążenie do osiągnięcia większej rentowności przemysłu naftowego nie jest równoznaczne z dalszą podwyżką cen produktów naftowych, nie tylko na rynkach światowych, ale także na rynku wewnętrznym kraju. Jednakże według zapowiedzi dyrektora Walfory „syndikat przemysłu naftowego” (jeżeli powstanie) starać się będzie, aby przy utrzymaniu samemu na rynku krajowym wyższych cen za swoje produkty — przez usunięcie zbyt wielu ogniw pośredniczących i przez wyeliminowanie pośredników — osiągnąć należyte organizacje sprzedaży, których pozwoliłaby bezpośrednio konsumentom nie odznać zbytby zwyżki ceny produktów naftowych.

Dolar w Krakowie.

Sytuacja na rynku walutowym w dalszym ciągu kształtuje się znikomo dla dolara, a to w związku zarówno z poprawą złotego na giełdach zagranicznych, jak również i pojawieniem się na rynkach krajowych poważnych ilości towaru Dolar oceniany był od pierwszej zarach chwili słabo, tak, że ostatnio kurs jego spadł poniżej 9 i oddawano każdą ilość po kursie 8.90. W obrotach międzybankowych płacono za cześć na Nowy Jork 9.03 i pół. Kurs oficjalny Banku Polskiego bez zmiany.

Dolar w Warszawie.

Warszawa, 26 listopada. (Szcz.). Dolar przywrócić 9 — urzędowo bez zmiany. Akcje nieco mocniej. Spekulanci gdańscy gotują ofensywę przeciw złotemu.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Gdańsk, 26 listopada. (B). Korespondent Wost otrzymał z tutejszych kół kupieckich informację, że gdańscy spekulanci walutowi przygotowują wielką akcję na niekorzyść złotego, która ma się rozpocząć w styczniu. W związku z tem konieczne jest przygotowanie odpowiedniej akcji przez polskie organy w Gdańsku.

KRAKOWSKA GIEŁDA AKCYJNA.

Wczorajsze zebranie giełdy akcyjnej miało charakter niezdecydowany, spośród dominowała niechęć do pracy. Jedynie większym zainteresowaniem cieszył się Papięski, która została dokonano też większych obrotów. Papięski arbitrowo słabe.

Na poglądzie sytuacji podobna. Poważnym oświebleniem ułgił Bank Polski i Cegielski, Płacono Bank Polski 70, Jaworzno 14.05, Cegielski 13, Lokomotywy 2.10, Cmiełów 0.28.

- A) Akcje bankowe: Polski Bank Przem. I—VIII 0.14.
- B) Akcje Spółek handlowych i transportowych: Polskie Towar. handlowe „Toban” I—VII 0.34.
- C) Akcje Spółek przemysłowych: Zielonolewski I—V 12.20-12.40, „Trzebińca” fabr. masz. i narz. rolniczych I—VII 0.23, „Górka” fabryka cementu I—III 18.00, „Strug” Przemysł Drzewny I—II 0.25, Fabryka papieru S. W. Niemojowski I 0.24, „Stomniaki” włókna 12-4, gorzelniana 7-7.40, młynka peszenna okr. Krak. 4.5% 89-91, 20% 88-80, chlebowa do pieczenia 64-66, gryskowa 92-93, z młynów kongresowych peszenna „0000” 84-85, gryskowa 85-87, młynka żytnia okr. Krak. 60% 63-65, okr. poznańskiego 60% 62-62.50, Grahama 64-66, razówka żytnia 32-33.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

Warszawa, 26 listopada. (AW). Dewizy: Nowy Jork 9, dolar 8.92, Londyn 43.67, Paryż 53.05-82.85, Wiedeń 137.22%, Praga 26.72, Włochy 38.29-38.21, Belgia 125.50, Szwajcaria 173.90, Holandia 469.65.

GIEŁDA ZURYCHSKA.

Zurych, 26 listopada. (AW). Warszawa 57.50, Nowy Jork 5.18 1/2, Londyn 52.15 1/4, Paryż 18.89 1/4, Wiedeń 73.17 1/2.

ZIEMIOPŁODY.

Kraków, 26 listopada. (AW). Pienizka dworska 72-74 i r. 53.50-54.50, czerw. i 561ta kraj. dwor. 72-73 52-53, węgierska 76-77 57-57.50, targowa 50-51, żyto dworskie kraj. 67-68 40.50-41, 64-65 39-40, targowe 39-40, owies dworski 33-34, targowy 31-32, jęczmień na kruszy 35-36, kukurudza 52-53, słonniaki słkowe 5-6, gorzelniana 7-7.40, młynka peszenna okr. Krak. 4.5% 89-91, 20% 88-80, chlebowa do pieczenia 64-66, gryskowa 92-93, z młynów kongresowych peszenna „0000” 84-85, gryskowa 85-87, młynka żytnia okr. Krak. 60% 63-65, okr. poznańskiego 60% 62-62.50, Grahama 64-66, razówka żytnia 32-33.

Warszawa, (AW). Za 100 kg. fr. słońca załad. żyto kongresowe 681 pl. (116 l. h.) 39, owies pomorski 34.50, owies poznański jednolity 34.90.

Lwów, (AW). Notowano: pszenica dworska 49.50-50.50, zbiorowa 47.25-48.25, żyto 57.25-58.25.

Lublin, (AW). Pienizka 50, żyto 59, owies 35. Na rynku wstąpiły załatwiowanie dnia, w szczególności na cebulę i marchew. Notowano za 100 kg.: marchew 15-18, cebula 69-65, ziemniaki 7-8.

Obniżenie taryfy przewozowej na makę.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 26 listopada. (Szcz.) Ministerstwo komunikacji projektuje obniżenie taryfy przewozowej na makę.

Eksport polskiego zboża.

Warszawa, 26 listopada. (Szcz.) W drugiej deklaracji bm. wywieźliśmy 3300 ton zboża przy równoczesnym importowaniu zboża z Węgier i Rumunii. O ileby zboże krajowe szło nadal w górę, zboże z tych krajów będzie sprowadzane nadal.

Miasta żądają zwrotu pieniędzy pobranych przez rząd na rozbudowę

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 26 listopada. (Szcz.). Poszczególne miasta polskie inicjują w kierunku odrywania od rządu tych kwot które tytułem specjalnego podatku wpływały do kasy rządowej na cele rozbudowy miast.

Tytułem tego podatku Warszawa zapłaciła dotych-

czas 20 milj. zł., natomiast na cele rozbudowy otrzymała zaledwie 2 miliony zł.

Podobny stosunek istnieje również i w innych miastach. Miasta te oczują się tem dotknięte, domagają się by same mogły tym podatkiem administrować

O protekcjach dla aktorów, krótkich spółdzielczkach i erotyzmie mówiono w komisji budżetowej.

Tematem obrad był jednak także sprawy bardzo poważne.

(Telefonom od naszego korespondenta).

Warszawa, 26 listopada. Komisja budżetowa rozważa w piątek budżet departamentu min. oświaty.

Referent ks. Kaczyński twierdzi, że wydatki na ten dział nie odpowiadają potrzebom i mniejsze są nawet niż w Bułgarii. Ze względu na znaczenie teatrów, zwłaszcza na prowincji i kresach, mówna proponuje powiększenie tej kwoty o 100.000 zł., któreby się wzięło z sum, przeznaczonych na zakup dzieł sztuki i konserwację.

Tajemnice kulis teatralnych.

Pos. Lypacowicz (Wyw.) zwraca uwagę, że na teatry leżą duże samorządy. Warszawa dopłaca do teatrów 5 milionów zł., ale gospodarza jest za. Płace niektórych dygnitarzy są zbyt wysokie. Zarówno w Sejmie, jak i w rządzie niektóre aktorki mają bardzo silne protekcje.

Wiceprez. Bartel: „Rząd ma zrozumienie dla tych spraw i popiera je w miarę możliwości. Co innego jednak zainteresowanie i popieranie sztuki, a co innego popieranie aktorek“.

Wiceprez. Bartel: „Rząd ma zrozumienie dla tych spraw i popiera je w miarę możliwości. Co innego jednak zainteresowanie i popieranie sztuki, a co innego popieranie aktorek“.

Wiceprez. Bartel: „Rząd ma zrozumienie dla tych spraw i popiera je w miarę możliwości. Co innego jednak zainteresowanie i popieranie sztuki, a co innego popieranie aktorek“.

Pokrzywdzenie Wawelu.

Pos. Lypacowicz uważa za konieczne urządzenie 18 odnowionych sal na Wawelu. Mowa zwraca uwagę, że konserwator zbiorów Wawelskich jest pierwowzorem siła, a półtora miesięcznie 250 złotych (11).

Spór o dymisję.

W trakcie prowadzenia preliminarza ministerstwa oświaty odezwał się wiceprez. Bartel, żeby odpowiedzieć na zarzuty, pożyteczne w toku rozprawy ogólnej. Wywody premiera opiewają w streszczeniu:

„Pos. Harusewicz, mówi dr. Bartel, cyptrywał csem należy tłumaczyć dokonana swego czasu dymisję wiceministra oświaty Łopuszańskiego. Rozumien przez to, że zapytywał się wogóle, jak się to dzieje, że niektórym urzędnikom daje się dymisję. Stoję na stanowisku, że minister jest odpowiedzialny przed parlamentem nie tylko za swoją pracę, ale także za pracę swego resortu. Biorę udział w tych obradach także dlatego, żeby ewentualnie stał na poszczególnych urzędników wzięć na siebie.“

Wznaniam za to musi się pozostawić ministrowi prawo dysponowania urzędnikami i usuwania tych, którzy albo nie idą po linii jego żądań, albo nawet idą wbrew tej linii.

To zasadniczo stanowisko powinno wystarczyć p. Harusewiczowi“.

Pos. Harusewicz: Niesłoty nie wystarcza.

Wiceprez. Bartel: W takim razie musi być jakaś luka w moim rozumowaniu.

Pos. Harusewicz: Niesłoty jest.

Wiceprez. Bartel: Może więc pan poseł wskazać, gdzie ta luka leży?

Metoda, o której mówiłem, jest stosowana na całym świecie. W moim rozumieniu minister ma prawo usunąć urzędnika, jeżeli nie może z nim współpracować. Tyczy się to oczywiście tych stanowisk, gdzie konieczna jest także współpraca polityczna.

O kwalifikacje profesorów uniwersytetu.

„Poseł Lypacowicz — wywodzi dr. Bartel — poruszył brak kwalifikacji u pewnej części profesorów akademickich. Nie można tego zapominać. Ustawa o szkołach akademickich z 1920 roku jest ściśle stosowana, a ponadto jest rzeczą poszczególnych senatów, żeby dobrać na odpowiedniejszych kandydatów.“

Pos. Lypacowicz: Nie mają skąd wziąć.

Dr. Bartel: O 62 to. Niekiedy wskutek zbyt szybkiego rozwoju szkół akademickich tu i ówdzie kwalifikacji profesorów nie można doścignąć do właściwej wyżyny.

Co się tyczy rozwoju

szkolnictwa zawodowego,

to niżej bardziej odmiennie niżna zrozumienia dla tej sprawy. Trzeba jednak pamiętać, że budowa szkół zawodowych jest znacznie trudniejsza, niż założenie gimnazjum. Trudno dziś znaleźć dobrych inżynierów. Obecnie jest tych szkół 1.043. W okresie pięcioletnim ilość szkół prywatnych zwiększyła się ze 150 na 220, dofinansowanych 300 na 412, kursów z 200 na 300, a ilość uczniów z 82.000 na 120.000.

„Następnie zapytano tu, czy polityka ministerstwa jest ustalona. Ja jako 20-ty minister z zgodą, jestem tego zdania, że polityka szkolna i ustroj szkoły powinien być ustalony.“

Pos. Harusewicz: A domy akademickie.

A teraz nieco o spółdzielczkach...

Dr. Bartel: Sprawa ta dotąd się nie interesowała, a jest ona w rękę nowinistom akademickim. Ale jeżeli się mówi już o niewiastach, to pos. Kwiatkowski pomysł tu sprawę krótkich i długich spółdzielczek i wynikających stąd konsekwencji. Proszę u-

wolnić mnie od obowiązku mówienia o rzeczach, na których się nie znam.

Głos: Skandal.

Dr. Bartel: To jest sprawa mody i rzecz nauczycielek, kuratorom, ażeby sprawa ta w szkole nie była przedmiotem ekscytacji erotycznych. Trudno tę sprawę uregulować jakimś rozporządzeniem ministerjalnym, któreby określało, że rokavki mają być odłag dotąd, a spódnica. Hecze od dołu, najwięcej 30 cm, oddalone były od terenu.

Głos: O jakim terenie pan wiceprez. mówi? Dr. Bartel: Od podłogi czy od ziemi. My używamy nazywanego to terenem.

Pos. Tabaczyński: Ale Ameryka daje w tym kierunku przepisy.

Dr. Bartel: Mnie się zdaje, że regulowanie wszystkich przepisów życia rozporządzeniami ministerjalnymi niewieleby przyniosło korzyści.

Dzieci coraz więcej — dzieci w szkołach coraz mniej.

Następnie — oświadczył wiceprez — jeden z posłów zapytuje, czy istnieje plan postępowania ministerstwa w przewidywanym wzroście dzieci?

Ołtar plan taki istnieje i jest szczegółowo opracowany. Faktem jest, że ilość dzieci w wieku szkolnym zmniejszyła się o 2 miliony a że jesleśny poziomem przedwojennym. Faktem jednak jest dalej, że ilość dzieci w Polsce rośnie w przyspieszonym tempie. Jeżeli dziś mówimy o 3,700.000 dzieci w wieku szkolnym, a w tem 300.000 poza szkoła, to wedle obliczeń ministerstwa będziemy mieli około 5,400.000 dzieci niechodzących jeszcze do szkół. W okresie 9 lat trzeba będzie stworzyć 29.000 nowych szkół nauczycielskich. To jest suma olbrzymia i podająca za sobą ogromne koszty. Musimy się nad tem zastanowić i dążyć do zrealizowania.

„Huragan utrakwizacji“

Przechodząc do zarzutów pos. Waszyńszki, muszę stwierdzić, że obrzucenie jego było szczerze. Pos. Waszyńszki wyraził się, że buragan utrakwizacji szaleje za Barla gorzej, niż za Grabskiego, a zarzut oparł na jednym okólniku. Urzędnikowi nie można robić zarzutów, że stosuje ustawę zwaną popularnie nazwą Thugitta i Grabskiego.

Pos. Waszyńszki: Ale minister może dać inicjatywę w kierunku zmiany ustawy.

Dr. Bartel: Świąteczną kategorię, że od maja nie założono ani jednej szkoły utrakwizacyjnej.

Pos. Waszyńszki: A odmówienie koncesji na gimnazjum w Bececiu?

Siedmioklasowa szkoła powszechna nie rozbijanie szkoły średniej.

Zapytywano mnie również o stanowisko w kwestii ustroju szkoły powszechnej.

Funktem wyjścia jest 7-klasowa szkoła powszechna (brawa i obłaski), która musi dawać pierwsze podstawy i wyposażać uczniów przygotowanych do dalszego studjum.

Drugą tezą jest, że nikt nie może być pozbawiony możliwości osiągnięcia najwyższego wykształcenia (A więc szkoła siedmioklasowa, ale nie rozbijanie szkoły średniej). W związku z tem, patrz nasz art. następny). Lecz odwołanych mamy we wszystkich klasach społecznych, ale należy wymagać stawiać wysokie, aby nie doprowadzić do tego studjum, które jest dostępną, że studenteria akademicka w wielkim procentie jest niemożliwa do nabycia w szkołach wiodły.

Ustroj 7-klasowej szkoły powszechnej musi przechodzić przez Boem lub gimnazjum i równoległe z tem powinna istnieć możliwość przechodzenia do szkół zawodowych, które znowu powinny umożliwiać dostęp do najwyższego typu szkoły zawodowej“.

(Głosy: Śluszenie).

Wychowanie fizyczne.

W założeń wiceprez. Bartel odpowiada na parę zarzutów pos. Smółkowskiego. Istotnie, plan budżetu ministerstwa oświaty nie jest zgodny z ustrojem szkolnictwa, gdyż ustroj ten jest niemożliwy. Jeżeli parlament zajmie się tem zarządzeniem, to z własną ustroj szkoły będzie mógł być ustalony.

Sprawy wychowania fizycznego, zarówno mówna, jak i Marsz. Piłsudski przypisuje duże znaczenie.

Pod tym względem kompletowano pracę ministerstwa spraw wewnętrznych, oświaty i spraw wojskowych, która nie jest podporządkowana wojskowości, lecz będzie korzystała z pomocy i ułatwień technicznych wojskowości. Prace w tym kierunku są w toku.

Następnie zabrakł głos dr. departamentu p. Okulca w sprawie czerkwy prawosławnej, odpowiadając na zarzuty pos. Waszyńszki i zaznaczając, że stan oświaty od kilku lat uległ znacznej poprawie.

Następnie zabrakł głos jeszcze raz wiceprez. Bartel, aby uzupełnić sprawy pominięte. Mianowicie pos. Smółkowski zapytywał, kiedy zostanie wydany spis szkół powszechnych.

— Spis jest w druku — odpowiada dr. Bartel — i publikacja przed upływem 6 miesięcy będzie gotowa. Dale, zapytywał mnie p. Smółkowski co zro-

Dr. Bartel: Utrakwizacja w Gami był ambasador przeprowadzona jest sprawiedliwa. ambasador minister

Czego p. Waszyńszki nie napisal detrel o i dlaczego winien pójść znowu o w czerwcu wstra Painle

Pos. Waszyńszki: Żle pan minister jeseyjański niamowany.

Dr. Bartel: Jestem poinformowany od tego kultu których mam zaufanie, a jeśli mi pan uder, mówię że się myślę, wywołane sąd konsekwencje. Szypomatem wychowankiem szkoły utrakwizacyjnej jestem zawdzięczam, że nie mam alienacji do Ukrainy, część i znam ich język, co mi jest pożyteczne. Każdego obywatel Polski musi znać język polski.

Pos. Waszyńszki: Niby dlaczego? (Poruszenie i wesołość).

Dr. Bartel: Tych elementów wykladać panu tu nie będę.

Pos. Waszyńszki: Pamię ministerze, ja 6 lat byłem studentem.

Dr. Bartel: Trzeba było jeszcze 6 lat studiować.

Pos. Waszyńszki: Dzieki Bogu nie byłem na matematyce.

Dr. Bartel: Szokada, nauczyliby się pan ścisłości.

Żale p. Grünbauma.

Pos. Grünbaum — ciągnie dalej dr. Bartel — powiedział jedną rzecz, która mnie bardzo dotknęła, że rząd polski jest nie tylko nieuczynliwy dla ludności żydowskiej w swoim kraju, lecz także zapomocą interwencji dyplomatycznej pragnie skrócić liczebność żydowskiej poza granicami kraju.

Chodzi tu widocznie o informacje, jakie ministerstwo udzieliło na zapytanie francuskiego ministerstwa w sprawie zakładów, które mają prawo publiczności i prawo wstępu do szkół akademickich w Polsce. Na pytanie to, ministerstwo prześleło spis tych zakładów.

Pos. Grünbaum: Chodzi tylko o to, że nie z powodu wartości tych zakładów hebrajskich, absolwenci ich nie mają wstępu na uniwersytety, lecz dlatego, że nie nadano im prawa publiczności.

Pos. Rymar: Panowie mają kilkadziesiąt szkół żydowskich z prawem publiczności.

Pos. Grünbaum: Z polskim językiem wykładowym.

Dr. Bartel: To sprawa zupełnie inna. Domagaj się panowie moście, aby szkoły te otrzymały prawo publiczności.

Co do zarzutów p. Grünbauma na brak nauki religijnej w szkołach powazecznych, to zaznaczam, że jeżeli w pewnej szkole choćby 12 dzieci rechcało się uczyć jakiejśkolwiek religii, a więc i żydowskiej, to im ta nauka jest udzielana na koszt państwa. Jeżeli p. poseł przytoczy mi choć jeden taki wypadek, to pocignę winnych do odpowiedzialności.

P. Grünbaum zapytywał mnie, jak stoi sprawa egzaminów dojrzałości w szkołach z językiem żydowskim i hebrajskim.

Pos. Grünbaum: To jest sprawa polityczna.

Dr. Bartel: Oświadczyłem już wczoraj, że sprawy szkolne należy traktować od strony polityki szkolnej. Moje rozstrzygnięcie jest globalne. Inaczej tej sprawy rozstrzygnąć nie mogę.

biono w sprawie postarzenia administracji i Instacji. Oczywiście wskutek niedostatecznego wyrobienia poszczególnych urzędników, wzrasta się niewłaściwości w tej dziedzinie, lecz pominięcie do odpowiedzialności winnych potrzebą zarządzić temu po pewnym czasie.

Jaki będzie los departamentu wyznań?

Co się tyczy stosunku mojego do departamentu wyznań, to departament ten nie powinien być przyłączony do departamentu ministerstwa spraw wewnętrznych, czemu jestem przeciwny i z tego względu, że przeciwnicy tej myśli twierdzą, że ministerstwo spraw wewnętrznych ma jakiś charakter polityczny i widzieli w tem jakiś obraz. Takie obraza, ani jej poór nie leżą w moim zglądzie, natomiast wykluczoł mi się, że można nadać temu departamentowi większe znaczenie z uwagi na delikatność spraw, którymi się zajmuje przez przyłączenie go do przynajmniej Rady ministrów. Zastrzegam się, że niema w tem żadnej myśli politycznej. Ale i ta koncepcja została zrozumiana jako rzecz projektowana z jakichś względów politycznych. Dopóki się ta opinia nie zmieni, nie dokonam żadnej przemiany.

„Mason“

Pos. Harusewicz zarzącał obecnemu dyrektorowi masonstwo. Utało się już u nas w Polsce, że do jakiegoś stanowiska przylepia się mafię, więc n. p. ja, jestem masonem i cały rząd jest masonem.

Dyrektor departamentu musi być człowiekiem zrównoważonym o wysokim talencie — darujcie proszę, że nie pytałem po czy chodziło do spowiedzi. Nie zauważyłem jednak w jego postępowaniu nic takiego, coby wskazywało na brak kultury i sposób fatalisty i poważny w traktowaniu spraw religijnych. Na pytanie, czy jest religijny nie odpowiadam, bo mnie to nie obchodzi“.

(Głosy: „Niech się zapisze do Socjalacji“).

Dr. Bartel: — Pytałem się o opinię zwieczników kościoła, a także nacjonu, lecz nie przytoczyło mi w tej mierze żadnego faktu ujemnego.

Pos. Harusewicz: — Ale usłuszy jest ten, co do którego nie niema, a pozostawiony jest ten, o którym są pewne wiadomości.

Bartel: — Ja pana Piekarskiego nie usuwalam, a jeśli do nastąpiło, to dlatego, że sabskietywa u-

wrząca się go za nieodpowiedniego, to dlatego, że subiektywnie uważa się go za nieodpowiedniego.

Pos. Harasowicz: — A wolno usunąć urzędnika,

skoro się nie o nim nie ma?

Bartel: — Wolno usunąć urzędnika, do którego się niema zażalenia.

Komisja przyjęła budżet min. oświaty.

Komisja przyjęła w drugim czytaniu budżet departamentu szkół, przyjmując wniosek referenta, aby z kredytów na muzeum historyczne przeznaczono 100.000 złotych na teatry.

W ten sposób suma przeznaczona na konserwację, a w szczególności na urządzenie 18 sal na Wawelu, nie została tym dotknięta.

Komisja przyjęła też wniosek wicepremiera Bartla o wstawieniu 1 miliona złotych na budowę gmachu ministerstwa oświaty, pozostawiając cały budżet ministerstwa oświaty przyjęty w drugim czytaniu.

O rewizję ustawodawstwa społecznego.

Popołudniu komisja czystała do obrad nad budżetem ministerstwa pracy.

W obradach bierze udział min. Jurkiewicz, wraz z wszystkimi naczelnikami podległych mu urzędów.

Referent pos. Ziemiński (PPS.) wykazywał ogromne braki w tym rozdziale. Liczy się wprawdzie z równowagą budżetową i realnymi stosunkami, ale musi zaproponować podwyżkę budżetu o kilkanaście milionów. W ten na fundusz bezrobotnych o 11 milionów więcej.

Szereg mówców bardzo mocno zaatakował system zasiłków dla bezrobotnych i w ogóle cały system pracy w Polsce, domagając się od rządu, który ma w

tym zakresie wszystkie pełnomocnictwa gruntownej rewizji pracy i ustawodawstwa społecznego.

Mówcy prawicy domagali się gruntownej zmiany ustawy o Kasach chorych.

Pos. Dabki oświadczył, że ze względów politycznych zależy mu na dobrych stosunkach ze stronami lewicy robotniczej, uważa jednak wszystkie pieniądze wydane na fundusz bezrobotnych za wyrażone w kłopot, jakkolwiek będzie za ten głosował. Natomiast zapadła emigracja i urząd emigracyjny urządziła za wstęp załatwienie.

Zgodnie z wywołaniem przewodniczącego postanowiono odbyć dzisiaj posiedzenie nocne, celem załatwienia budżetu tego ministerstwa, ponieważ sobota i poniedziałek ze względu na jździłki stronniów w Krakowie będą wolne od obrad.

Opieka rządu nad szkolnictwem mniejszościom.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 26 listopada. (Wir.) Wicepremier dr. Bartel rozesłał okólnik do kuratorów okręgów szkolnych na Wołyniu, Podlasiu i Wileńszczyźnie w sprawie szczególniej opieki nad szkolnictwem narodowości niepolskiej. Wicepremier Bartel kładzie w okólniku tym szczególny nacisk na konieczność posługiwania się przez nauczycieli i inspektorów szkolnych językiem miejscowej ludności.

Znaczenie Zjazdu Poznańskiego.

Kto stoi na czele nowej organizacji?

(Telefonem od naszego korespondenta).

Poznań, 26 listopada. (Td.) Powstanie wielkiego bloku gospodarczego, złożonego z wielkiego przemysłu górnośląskiego, rolnictwa i przemysłu rolniczego zachodniej Polski, oraz osiedlenia, jak „tłz podwawelski”, zasadniczej deklaracji o zamierzonej szerzej i szeroko pojeź współpracy nowej organizacji z rządem, wywołało w Poznaniu silne wrażenie.

Trzeba mianowicie pamiętać, że organizacje, które weszły obecnie w ścisły kontakt między sobą, obejmują przeważnie gospodarzych sil Polaków, wobec tego zaś, jak zapisał Waszego korespondenta jeden z inicjatorów nowego związku, jest przewidziane współdziałanie nowej organizacji z t. zw. „Lewianami”, oraz wstępek porozumienia gospodarczego południowej i zachodniej Polski, znaczenie nowego związku występuje jeszcze silniej.

Barczo ważne jest też współdziałanie w nowej organizacji przedstawicieli narodowości niemieckiej, obywateli Polaków.

Wedle dalszych informacji, otrzymanych przez Waszego korespondenta, organizacja stoi na platformie polityki ściśle gospodarczej. Istnieje zamiar utrzymania ścisłego kontaktu z rządem i szerszej z nim współpracy.

Wyrazem tego były depesze, wysłane do Prezydenta Rzeczypospolitej i premiera Marsz. Piłsudskiego.

Na razie powołano do życia wydział wykonawczy, którego statut jest w opracowaniu. Przyjęcie statutu nastąpi na najbliższym zebraniu nowej organizacji, które odbędzie się w Katowicach.

Jak słychać, przyjęciu składają się będzie z dwóch osób. Przewodniczącym z p. Józef Zychliński, prez. poznańskiego Związku Kredytowego i Związku zachodnio-polskiego przemysłu kulturowości, oraz prezes Willigiera, wielkiego przemysłowca górnośląskiego. Siedzibami związku będą Poznań i Katowice.

Kiedy przestanie obowiązywać dekret prasowy?

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 26 listopada. (Wir.) Z uwagi na to, iż w sobotę upływa termin 14-dniowy od dnia pierwszego posiedzenia Sejmu, odbytego 13 bm., kół sejmowe sądzą, że w dniu tym wyjdzie się ostatecznie kwestia, w jaki sposób rząd zamysła usunąć moc obowiązującą dekretu prasowego, zamieszczonego w „Dzienniku Ustaw” z 4 bm.

Są oznaki, iż rząd w dniu jutrzejszym opłaci pełną ustawę prasową, nad którą w przyspieszonym tempie odbywają się prace w ministerstwie sprawiedliwości. Są to atoli tylko przypuszczenia.

W każdym razie kwestia usunięcia ważności dekretu prasowego, ogłoszonego w „Dzienniku Ustaw” nie została dotychczas wyjaśniona.

Fakt ten, iż moc obowiązująca dekretu, ogłoszonego w „Dzienniku Ustaw” ustaje po upływie 14 dni, jeżeli dekret nie zostanie przez rząd przedstawiony Sejmowi, nie rozstrzyga jeszcze pod względem formalnym kwestji jego mocy obowiązującej, jak długo bowiem w „Dzienniku Ustaw” nie ukaze się rozporządzenie albo ustawa, zmieniająca dekret poprzednio ogłoszony, tak długo, zdaniem tól prawniczych, dekret ten właściwie dla władz administracyjnych w dalszym ciągu obowiązuje i tylko drogą ekscepcji strony dotkniętej może być w drodze sądowej zakwestjonowany w swoim wykonaniu. Ten stan przejściowy mógłby potrwać jednak najwyżej dzień, lub dwa.

Sensacyjne pogłoski o rokowaniach polsko-litewskich w Wilnie.

Prowadzić je ma Marszałek Piłsudski.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 26 listopada. (Szcz.) Prasa patryotyczna serię sensacyjnych pogłosek w związku z pobytym Marszałka Piłsudskiego w Wilnie. Kresowi nasi politycy utrzymują mianowicie, że nagły przyjazd Marszałka Piłsudskiego jest początkiem wstępnych rozmów polsko-litewskich najpełniej prywatnych, nie wiązanych w obecnym stadium ani rządu polskiego, ani Litwy. Marszałek Piłsudski miał podobno spotkać się w Wilnie z wybitnymi przedstawicielami społeczeństwa kowieńskiego, którzy za zaswojeniem władz przekroczyli wczoraj granicę polsko-litewską. Podobno jeszcze wczoraj wczoraj przedstawiciele społeczeństwa litewskiego powrócili do Kowna, by dzień później z powrotem do Wilna i w dalszym ciągu

konierować z Marszałkiem.

W kółach rządowych w sprawach powyższych zachowują bezwzględnie milczenie.

Socjaliści polscy porozumiewają się z litewskimi.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Kowno, 26 listopada. (Hr) Kowieński „Rytas” donosi, że na posiedzeniu Sejmu litewskiego w ubiegły piątek obecny był w łozy dyplomatem pewien członek frakcji socjalistycznej P. P. S. w Sejmie polskim. Poseł ów przybył do Kowna dla prowadzenia pertraktacji z socjalistami litewskimi.

Jeszcze jedna idyotyczna kaczka.

Telegram własny „Ilustr. Kurjera Codziennego”. Wiedeń, 26 listopada. (U) Pisma wiedeńskie przywołują sensacyjną kaczkę dziennikarską o loso-

wania Ottona Habsburga na (!!) trona polski. Według tego źródła, Marszałek Piłsudski ma podobno planować proklamowanie kandydatury Ottona (!!). Według tego samego doniesienia projektowana jest una personalna między Polską i Węgrami.

System wyborów do rad powiatowych.

Uchwały komisji administracyjnej.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 26 listopada. (Wir.) Komisja administracyjna na dzisiejszym posiedzeniu dokonała drugiego czytania projektu ustawy wyborów do rad powiatowych.

W głosowaniu komisja uchwała:

1) Aby w okręgach jednomandatowych obowiązywał system większościowy.

2) W okręgach dwumandatowych obowiązywał system ograniczonego głosowania.

3) W okręgach więcej niż dwumandatowych systemem do Hondla.

W ten sposób zakończono drugie czytanie projektu ustawy.

Żądania białoruskich katolików

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 26 listopada. (Szcz.) Ksiądz arcybiskup Jabrzykowski, metropolita wileński, przyjął delegację białoruskiej chrześc. dem. Delegacja przedłożyła arcyb. memorial, w którym wzniesiono zostały żądania wprowadzenia do wileńskiego seminarium duchownego wykładowców języka białoruskiego, historii i literatury białoruskiej, oraz wyznaczenia dla Białorusinów-katolików w Wilnie osobnego kościoła.

Tradycja świętej polskiej jazdy trwa.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 26 listopada. (Szcz.) Skoro kancelaria cywilna p. Prezydenta Rzeczypospolitej dowiedziała się o zwycięstwie naszych jeźdźców w Nowym Jorku, dyrektor kancelarii polskiej się z Biłą Podlaską celem powiadomienia o powyższym Pana Prezydenta. Pan Prezydent wyraził z tego powodu szczerą radość.

General Tokarsowski, szef departamentu kawalerji oświadczył, iż zwycięstwo naszych jeźdźców w Nowym Jorku jest dla niego radością niepodzielną, ponieważ przygotowanie do wyjazdu trwało zaledwie parę tygodni, a konie nie były w najlepszej formie.

Płk Rómmel oświadczył, że zwycięstwo to stanowi jeden z najpiękniejszych momentów historii naszej kawalerji. Na zwycięstwo to złożyły się trzy czynniki. Przedewszystkiem świetni nasi jeźdźcy, potem dobru, jakkolwiek nieomal przygodnie sfornowany materiał koński, wreszcie nowy system jazdy, zapoczątkowany przez płk. Rómmela i majora Elke i rotmistrza Kona. Zwycięstwo nowojorskie jest tem większe, że znaleźliśmy miejsce przed Francuzami i Belgijczykami, a jak wiadomo Belgijczycy posiadają doskonały materiał koński.

Minister spraw zagranicznych Zaleski oświadczył, iż zwycięstwo jeźdźców polskich w Nowym Jorku ma duże znaczenie ze względu na to, że do sporu na całym świecie przywiązują dużą wagę i uważają go za sprawdzian żywotnych sił narodu.

Katastrofa kolejowa pod Białymstokiem.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 26 listopada. (Bs.) W nocy z 25-go na 26-go b. m. wycołał się na 18-ty kilometr od Białegoostka na linii kolejowej Białystok-Wilno pociąg towarowy. Zatarasowane zostały dwa tory, tak, że komunikacja została przerwana. Na miejsce wypadku udaly się władze kolejowe z Białegoostku, oraz władze bezpieczeństwa, które stwierdziły, iż nie jest wykluczone, że przyczyną wycołania był zamach. Tor został uszkodzony na przestrzeni 20 metrów.

Proces przeciw komunistom pomorskim.

Grudziądz, 26 listopada. (M.) Przed Lżą karną w Grudziądzu rozpoczął się proces przeciwko 11 komunistom pomorskim. Rozprawę prowadzi dyr. Lachecki, oskarża prok. Mayzel. Oskarżonych bronia przewodniczący adwokat z Grudziądza, jedynie głównego oskarżonego Gołebiewskiego i Harogóskiego, broni przybyły specjalnie z Warszawy adwokat Honigwill. Udział publiczności obłąrzymi. Rozprawa potrwa prawdopodobnie do późnej nocy.

Demonstracje przeciw Mussoltniemu w izbie czeskiej.

(Telegram własny „Ilustr. Kurjera Codziennego”). Praga, 26 listopada. (U) W parlamencie praskim uosudo dziś do wrogich demonstracji przeciw Mussoltniemu ze strony niemieckich i czeskich socjalnych demokratów oraz komunistów. Powód do demonstracji dudo rozważanie przez polkie zgrupowania w Pradze, na którym socjalista włoska Angelica Balabanow, była zaufana Mussoltniemu, a obecnie jego zdecydowana przeciwniczka wygłosiła odczyt o stosunkach panujących we Włoszech, przyzem wyraziła się, że spokój paucyjny we Włoszech jest spokojem canatnym. Niemiecki socjalny demokrata Schlipfer domagał się wyjaśnienia od ministra spraw wewnętrznych, czy zamierza Czechosłowację zdegradować do rządu wasala Włoch. Komunistyczny poseł Czernad wyrażał się tak o Mussoltniem, że przewodniczący przywoływał go nieustannie do porządku.

Czechy w obliczu strajku górniczego.

Praga, 26 listopada. (U) Konflikt pomiędzy górnkami a przemysłowcami tak dalece się zaostrzył, że grozi bezpośrednio niebezpieczeństwo strajku. Związek właścicieli kopali odrzucił żądanie górników 20-procentowego dodatku na czas trwania dróży.

Niemcy chcą za wszelką cenę utrudnić rozwój gospodarczy Polski.

Przejmą zwłoki w rokowańach handlowych. — Agrarjusze niemieccy i „tajemniczy“ politycy. — Polska może się stać faworytem banków amerykańskich.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Gdańsk, 26 listopada. (B) W rozmowie z pewnym wybitnym niemieckim działaczem lewicowym z Berlina, bawiącym chwilowo w Gdańsku, prosił Wasz korespondent o informacje czym się tłumaczy polityka rządu niemieckiego, zdążająca do przewlekania rokowań handlowych z Polską, pomimo korzyści, jakie Rzeczka niemiecka z traktatu handlowego z Polską odnieść musi. Interlokutor udzielił korespondentowi Waszemu następującej odpowiedzi:

„Zarówno w rządzie niemieckim, jak i w kołach przemysłowych i handlowych niemieckich panuje jednolita opinia, że Niemcy w swoim własnym interesie powinieli jak najrybniej zawrzeć traktat handlowy z Polską. Przewlekanie rokowań wywołane jest przez akcję dwóch czynników: jeden z nich — to niemieccy agrarjusze, bojący się przemożnej konkurencji polskiego zboża na rynku niemieckim z chwilą nawiązania stosunków handlowych z Polską, drugi — nieznamienne wpływy osobistość polityczna, działająca za kulisy, która nie chce dopuścić do zawarcia traktatu handlowego z Polską, ponieważ ma nadzieję, że w ten sposób uniemożliwi dojście do normalnych stosunków w Polsce. (H) Polityk ten wychodzi z założenia, że z chwilą nawiązania stosunków handlowych z Polską, Polska stanie obok Anglii i Niemiec jako trzeci najpotężniejszy faworyt banków amerykańskich w Europie, czemu należy za wszelką cenę przeciwdziałać. Niemcy osiągną bowiem znacznie większe korzyści z panujących obecnie stosunków w Polsce, aniżeli gdyby stosunki handlowe w Polsce były normalne.“

Na zapytanie Waszego korespondenta, kto jest tą osobistością interlokutor jego dał do zrozumienia, że

jest nim tajny radca Maltzan, twórca traktatu w Rapallo.

Rugi niemieckie trwają

(Telegram własny „Nast. Kurjera Codziennego“).

Bytom, 26 listopada. (H) Władze niemieckie rozpoczęły od pewnego czasu wydalać z Niemiec polskich robotników sezonowych, którzy zasiadali się tam jeszcze z czasów wojny. Biący zmuszeni są wyprzedzać za brzoza dorobek i z ničem wrócić do Polski. Dworzec we Wrocławiu jest przepelniony nieszczęśliwymi ofiarami azykan niemieckich.

Posel polski interweniuje u rządzie niemieckiego w sprawie naszych emigrantów.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 26 listopada. (Wal.). Ostatnio Niemcy, na skutek naszej interwencji i jednolitego frontu opinii polskiej nie wydalają naszych robotników, lecz wypowiadają im pracę. Tępo rozwoju metody postępowania nie pozwalają oczywiście naprzód całej sprawie.

Rokowania emigracyjne zbliżyć się silną siłą rzeczy z rokowaniami handlowymi i będą muszały być w poważnej mierze łącznie traktowane i zakończone, jeżeli przyszły traktat handlowy miałby być istotnie wyrazem dobrych stosunków sąsiedzkich z Niemcami. Jak się dowiadujemy, posel Rzeczypospolitej w Berlinie Olszowski interweniuował wczoraj u rządzie niemieckiego w sprawie emigrantów.

Painlevego. Ze strony Polski obecni byli ambasador Chlapowski wraz z personalnem ambasady, minister S. Skał, konsul generalny Lasoński. Ambasador Chlapowski wspominał, że Painleve podpisał dekret o tworzeniu we Francji armii polskiej w czerwcu 1917 r., podkreślając wybitną rolę ministra Painlevego do wojny w dziele zacieśnienia przyjaźni między Francją a odwołanym państwem polskiem, który wyrósł w słomocze romantycznego kultu Polski, o której, ojciec jego weteran z 1848 r. mówił zawsze z zapalem, odświeżony, że z ósmą przypomina chwilę podpisania dekretu w sprawie tworenia we Francji polskiej armii i wniósł kielich na cześć zacieśnienia więzów między armią polską a francuską wienychy strażniczek pokoju.

(J) ZGON POWIEŚCOPISARKI DZESKIEI. Znamna powieścopisarka czeska, Eliska Grasso-Hanska, zmarła dnia, w 70-ym roku życia.

(K) OTWARCIE SESJI NOWOWYBRANEGO PARLAMENTU GRECKIEGO. Wczoraj nastąpiło otwarcie sesji nowowybranego parlamentu. Jest to pierwszy parlament grecki od roku 1923, oraz pierwszy parlament, który wybrał wszystkie partie, nie wyłączając monarchistycznej.

(L) NOWA OFIARA USTROJU KOMUNISTYCZNEGO W ROSJI. Dyrektor państwowego instytutu zoologicznego w Piotrogradzie — Jakobson, popchnął samobójstwo. Został on hit, w potwory wyjątku, iż nie mógł przeżyć ciężeń, z powodu śmiejącego w Rosji ustroju komunistycznego.

(M) NOWY APARAT DO PRZESYŁANIA OBRAZÓW RADIOWYCH. Norweskimi inżynier Peterson zbudował kryształowy aparat nadawczy i odbiorczy, przy pomocy którego można będzie przesyłać drogą radiową obrazy na odległość. Przesyłanie dokonywane będzie przy pomocy nowego aparatu z szybkością 60 razy większą niż dotychczasowym aparatem.

(N) STRASZNA ZBRODNIJA. W północno-wschodnim emiścieku Greber miał miejsce straszliwa tragedia rodzinna. Kolejarz Franciszek Majer, opuściwszy przez żonę, zagroził jej, że zabije dwoje ich dzieci, 7-letnią córkę i 2-letniego syna, jeżeli do niego nie wróci. W dniu dzisiejszym spełnił Majer swą groźbę. Rozpętał on brzozy obójgi dzieciom, potem sam się powiesił.

Niesłychane awantury Komunistów we Włodzimierzu Wołyńskim.

Oskarżeni o zdradę stanu demonstrują w sali sądu.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Włódź, 26 listopada. (C) Do Lwowa nadeszła wczoraj z Włodzimierza Wołyńskiego wiadomość o niesłychanym incydencie w tamtejszym sądzie karnym, w którym, jak doniesiono, rozpoczął się przed dwoma tygodniami wielki proces polityczny o zdradę stanu przeciw 151 członkom i organizatorom zbrojnei rebelii w sprawie pismidek sowieckich na terenie Wołynia.

Oto oskarżeni, wśród których rej wodza znanego z lwowskich procesów politycznych i szeregowskich agitatorów komunistycznych, na dane hesło powstali z miejsca wśród obrzymliej zwany i zaczęli śpiewać

Międzynarodówkę. Na wezwanie przewodniczącego trybunału wkroczyła do sali policja i partiami doprowadziła aubnowanych do więzienia, oddalonego o 2 kilometry od sali sądu.

Obrócy oskarżonych, za których sprawą, według ogólnej mniemania, powstał ów bunt przetrzali się swojego czynu i przedsięwzięcia w trybunału kroci, dając gwarancję niepowtórzenia się podobnych scen, wobec czego rozprawy na razie nie odroczone. Władze sądowe wdrożyły śladstwo w celu wykrycia podlegaczy.

Kronika telegraficzna.

(Hr) P. MIN. MEYSZTOWICZ W WILNIE. Bawiący w Wilnie minister sprawiedliwości Meyszczowicz zwiędził wczoraj wzięcienie i następnie odbył konferencję z członkami sądu.

(B) BURZE Z GRZMOTAMI I BYSKAWICAMI. Onegdaj nad miejscowością Nowe Miasto na Pomorzu przeciągnęła w godzinach rannych burza z błyskawicami i grzmotami. Temperatura w tym czasie wynosiła 14 stopni Celsjusza.

(T) POLSKO-CZEŚKIE ROKOWANIA KOLEJOWE. W dniu 8-go grudnia rozpoczyna się w Pradze oręsko-słowacko-polskie rokowania w sprawie kolejowego ruchu granicznego. Polska reprezentowana jest przez prezidenta dyrektora cel we Lwowie Rańdziszkiego.

(C) ZJAZD INSPEKTORÓW SZKOLNYCH. W dniach 6 i 7 grudnia odbywa się we Lwowie w sali Rady miejskiej zjazd zjazdu inspektorów szkolnych. Zjazd otworzy prezes związku Kordecki, który zarazem odczyta referat o ustroju szkolnictwa i wzłaz szkolnych.

(Szcz.) ZWYŻKA TARYF NA KOLEJACH WĄSKOTOROWYCH. W najbliższym czasie ma nastąpić ogłoszenie zwyczaj taryf na państwowych wąskotorowych kolejkach od 15 do 20 procent.

(Szcz.) PIKCYNE RACHUNKI POW. BANKU KREDYTOWEGO. Najwyższa Izba Kontroli zajęła się fikcyjnymi rachunkami Lotwego Banku Kredytowego polegającymi na tem, iż bank ów polierał wyższy procent od pożyczek, aniżeli oficjalnie było ustalono. W ten sposób bank ukrywał dochody swoje.

(Szcz.) CUDOWNE UZDROWIENIE. Pisma warszawskie podają historię cudownego uzdrowienia sparaliżowanej Marii Suszko, która odysejkala zdrowie dzięki żarliwej modlitwie przy grobie zmarłego przed 30 laty, zakonnik Wincentego Trebali. Maria Suszko pochodzi z rodu księży Dolgorodkich, była ona sanitariuszką w oddziale Pełtury, wskutek kontuzji została sparaliżowana na obie nogi. Po bezskutecznym leczeniu się w szpitalach, Maria Suszko wyjechała do Włoch. W miejscowości Casomicioli po żarliwej modlitwie na grobie zakonnika, odczekała ożkowanie zdrowie. Warszawska kurja biskupa przeprowadza w tej sprawie dochodzenia, wzywając tych wszystkich, którzy mogą w sprawie choroby i leczenia Marii Suszko złożyć wiarygodne zeznania.

(Hr) WIELKIE BANKRUCTWO. W burze firmy „Maliowski i Ska“ na skutek zarządzenia władz prokuratorów dokonano rewizji i obłożono aresztem wszystkie księgi handlowe. Upadek firmy „Maliowski i Ska“ spowodował zupełną ruinę wileńskiego

Banku rolniczo-przemysłowego i pociągnął za sobą znaczne straty pewnej firmy lotewskiej w Rydze w wysokości 200 tys. dolarów.

(C) W NIEZWYKŁY SPOŚOB ODEBRAŁ SOBIE ŻYCIĘ maszynista kolejowy w Krośnie 60-letni Jan Majer. Zamknąwszy się w stacyjnej wieży wodnej, wydrapał się na zbiornik wody, poczem skooczył węd z uwiązany u nóg kawałem szyny żelaznej. Powodem samobójstwa rozstrój nerwowy.

(C) ARESZTOWANIE SLYNNEGO BANDYTY. W ręce policji wpadł słynny bandyta Michał Nakoneczny, herzd szajki, która grawowała bezkarne przez dłuższy czas w powiecie sokalskim i radechowskim. Ostatnim czynem Nakonecznego było przed kilku tygodniami włamanie do kasy urzędu pocztowego w Radziszewie, gdzie skradł kilka tysięcy złotych. Nakonecznego odesławiono do sądu karnego w Złoczowie.

(C) OSKARŻENI O SKRYTOBÓJCZE MORDERSTWO. Przed trybunałem przysięgłych rozpoczęła się rozprawa przeciw Emilowi Koslerowi i Ludwikoowi Pach-Nowi, oskarżonym o skrytobójcze zamordowanie w szynku pod Lwowem Józefa Klimczaka, żołnierza z Łodzi, wracającego po odbyciu kary w więzieniu stanisławowskim do swego pułku. Mordu dokonali przy pomocy rury żelaznej i szpiletu. Oprócz Klimczaka poranili oskarżeni ciężko kilku jego towarzyszy. Wzrok zapaniało w sobotę.

(C) KRWAWY ODWET. W niesłychanie barbaaryjski sposób zemściła się za poruczenie Anna Celewiczówna klawczyńni na swoim byłym narzeczonemu Karolu Baranow, krawcu, zamieszkałym przy ulicy Kurkowej. Wtargnąwszy w towarzystwie kilku młodzieńców do jego mieszkania tuż przed godziną 10-tą wieczór, nożem zadała mu ciężce od urta do ust, łamiąc mu przylem szczęk, poczem zbiegła. Krawcy ten porachunek odbył się w przeddzień procesi sądowego przeciw Baranowi z powodu złamania przed kilku miesiącami żebra Celewiczówny, jeszcze w czasie wspólności ich pożycia.

(PAT) SEJM GDANSKI PRZYJĄŁ USTAWĘ O PEŁNOMOCCNISTWACH. Na wczorajszym posiedzeniu sejmu gdańskiego przyjęła została w trzecim czytaniu ustawa o pełnomocniczych dla senatu.

(Hr) STAN ZDROWIA KRÓLA RUMUNSKIEGO POGORSZYŁ SIĘ. Stan zdrowia króla w późnym godzinach wieczornych doznał znacznego pogorszenia. Lekarze obawiają się stanęciu w lewym ramieniu. W kołach radiowych panują z tego powodu silne niepokożenia.

(PAT) OBIAD NA CZĘŚĆ MIN. PAINLEVEGO. Wczoraj został wydany przez towarzysystwo Amis de Pologne w Paryżu obiad na cześć ministra wojny

Tiekrot wszelkie inne metody odzywezce zawiodą

Wyjątek z rozprawy lekarskiej: «W wypadkach, gdzie najstaranniejsza dieta zawiodła, Ovomaltine da dobre wyniki, nie obciążając zbytnio organów trawiennych chorego.»

Żądać wszędzie

D^{ra} WANDER S^a BERN

OVOMALTINE tablety i cukier wzmocniony

Co każdy właściciel domu, lokator i sublokator wiedzieć powinien?

oraz tabela do przerachowania hipotek etc.

Uwzględnia najnowsze ustawy. Krótko zwięźle zrozumiale. — Natychmiastowa orientacja we wszystkich sprawach mieszkaniowych. Cena za egzemplarz 1.50 zł., za zaliczką 2.25 zł. Składy główne: Spółka Pedagogiczna — Poznań, Dom Książki Polskiej — Warszawa. 22354

NAJUPORCZYWSZY BÓL GŁOWY

USUWAJĄCY DRYGALNE BRZUSI. z KOGUTKIEM.

PALACZU TYTONIU!

Checz, żeby papieros lepiej smakował? Włóż do tultki (gilzy) lub do cygarniczki kawałek waty antinikotynowej „SANTÉ“

Dość można w wszystkich sprzedawców tytoniu. Adresy: MAREK ZARSKI, Warszawa, Nowolipki 14, Tel. 211-78.

HALLO! Zakłady Radjotechniczne „NATAWIS” UWAGA!
 2361k
w Warszawie, Łodzi i KRAKOWIE.
 Wyroby własne i zagraniczne. Olbrzymi wybór towaru!
Kraków
HURT! Starowiślna 17, Telef. 4590. DETAIL!

Pracownia diamentów
 do różnych zadań do wyrobów technicznych. Reparaty diamentów.
H. SZEFFEL, Warszawa, ul. Graniczna 16.
 2464k

Zadowolenie moralne!
 Światowej sławy psycho-grafolog Sygler Sakolnik (autor prac naukowych), redaktor pisma „Świt” (Władza Tajemna), opowie Ci, kim jesteś, kim być możesz! Naczelny charakter pisma swój lub zainteresowanej osoby (zakomunikuj imię, rok, miesiąc urodzenia, kawałek, sonety, wódce, łódź, osób najbliższej rodziny). Otrzymasz szczegółową analizę charakteru, określenie talent, wad, zdolności, przeszacowanie jak również horoskop słynnego medium Mlle Evigoy Wszystkim czytelnikom „Ilustrowanego Kurjera Godziennego” analizę wysyła się do otrzymaniu tylko 1 złoty (za miast zł 3-4). Na prośbę załączysz znaczki pocztowe. Osobliście przyjmuję 13-7 Protokół, odnowy, podziękowania najwybitniejszych osób świata. Psycho-Grafolog, Sygler-Sakolnik, Plaksa 22, P. S. Niniejsze ogłoszenie wysłać, załączony do listu. Nadzwać! Ciekawej treści książki — katalog Ilustrowany darmo. 2504k

MUŻTARDA STELA NAJLEPSZA

Wydzierżawie majątek
 większy lub kupię mniejszy
 w okolicy Kielek lub Częstochowy z zasiewami, izonwarzami i mieszkalnym domem. — Oferty składać pod: „Rolnik” do „Il. Kurjera Godz.” Katowice, Teatrna 6. 2330k

„OLLA”
 jedyna i ostatnia studzono-pieniasta marka światowa, udowodniona zupełna gwarancja za każdą szklankę. Cena sprzedaży detalicznej za butelkę Nr 1202 60k, amar. 0,80, Nr 1203 1 60k, am. Nr. 1204 1,20, do 2465k

Ogłoszenie Przetargu.
 Kolejowa Kasa Emerytalna przy D. K. P. w Katowicach rozpoczyna niniejszym przetarg publiczny **na dzierżawę rzeźni** w kolonii Kolej. Kasy Emeryt. w Katowicach — Ligocie z terminem objęcia przypuszczalnie z dn. 15-go grudnia 1926 r.
 Ubiegający się o dzierżawę mogą wnieść oferty zaopatrzone w wizerunkowy znaczek stemplowy z oznaczeniem cyfrowym i słownym oferowanego rocznego czynszu dzierżawnego do Wydziału Osobowego Dyrekcji Kolei Państwowych w Katowicach najpóźniej do dnia 30 listopada 1926 r., godz. 12 w południe w kopercie zamkniętej z napisem: Oferta na dzierżawę rzeźni w kolonii Kol. Kasy Emerytalnej w Katowicach — Ligocie.
 Ubiegający się o dzierżawę muszą posiadać świadectwo mistrzowskie, wzgl. koncesję w myśl obowiązujących ustaw.
 Równocześnie z wnieśieniem oferty należy złożyć w kasie dyrekcyjnej D. K. P. w Katowicach wadium w kwocie 10% oferowanego czynszu rocznego.
 Zarząd Kasy Emerytalnej zastrzega sobie prawo oddania wspomnianej dzierżawy według własnego uznania jednemu z poróbr oferentów lub innej osobie nie bacząc na wynik postępowania licytacyjnego.
 Zwiedzenie lokola przez reflektantów może nastąpić na miesiąc w kolonii w Ligocie.
 Informacyjki bliższych udziela Dział zabezpieczeń i Humanitarny D. K. P. Katowice, ul. Pocztowa 18.
 Otwarcie ofert nastąpi dnia 30 listopada o godz. 13-tej w południe w sali konferencyjnej Dyrekcji Kolei Państwowych w Katowicach.
 Przewodniczący Kasy Emerytalnej:
 2333k
Dr. Heynau.

HEMOROJDY!

 Lzopki hemoroidalne Unseckiego (z Kogutkiem) usuwają ból, swędzenie, pieczenie, krwawienie zmniejszają guzy (zyleki). Sprzedają większe apteki. 2167k

Okazyjnie do sprzedania MASZYNY SINGERA
 Całe agregaty w komplecie z transmisjami, maszyny pojedyncze, krawieckie, dmuskie, maszyny cukiernicze, karkki dmuskie i do sukna, guzikarki, maszyny do krawiania sukna taśmowe, cyrkularne, maszyny ręczne z motorkiem elektrycznym, żelazka krawieckie zwykłe i elektryczne. Wszystkie maszyny są najnowszego systemu przeważnie 31/15, oraz maszyny sprzedam — Wisłomoc: SZCZYGIELSKI, Kraków XXII, Kalwaryjska 25, w podwórku. 2249k

RADIO
 Aparaty oraz wszelkie części składowe poleca po cenach konkurencyjnych **FELIKS LAKSBERGER**
 Kraków, ul. św. Gertrudy L. 7. Tel. 494.
 Na składzie stale wszelkie nowości z zakresu radiotechniki: Lampki podwójne Ultra (Mehrfachröhre), — Cewki neutrodyne na fale do 2000 mtr. — Kondensatory odrotowe Sprężynki Lina, marky Furr i Saba. — Komplet na 6-cio lampkowe Tropadyny na fale do 3.000. — Komplet na 4 i 1 3-lampkowe aparaty z częścią Saba. — Wyłazniki kluczkowe. — Skale mikro-metryczne. — Głośniki bezobrotowe. — Trójjęzyczne wzorzysty, czarny oraz biały. — Stuchawki Norn, Lorenz, Telaku, Telefunken. 2352k

KREDO!
 NIEZROBYNANY CZYŚCI WSPANIALE SZKŁO I METALE WYROB
 ZADAC WSZEDZIE ST. MOFA W KRAKOWIE

Polsko-niemiecka siła stenografująca
 pisząca biegle na maszynie **poszukiwana** 126g
 do przedsiębiorstwa wielkiego w pobliżu Krakowa. Oferty z dokładnym życiorysem, referencjami i wymaganiami pod „224” do biura „Ruch”, Kraków, Szczepańska 9. Reflektujemy tylko na pierwsz. siłę.

JA ANNA CSILLAG
 z moim 185 cm długimi, obrysmieni włosami! Leczyły, zaskakaniem i przez używanie pomady własnego wynalazka. Pomada ta została uznana jako jedyną, która przynosi ulogę, uszczelniającą głębi porost i wzmacniająca cebulki włosów. Prowadziła w kobieć, mężczyzn i dzieci gęste i silne zarost i nadaje włosom jasny i błyszczący blask naturalny połysk i gęstość, chronią je od przedwczesnej siwizny aż do późnej starości. Pomada Csillag usuwa przyskrupienia w ciągu 48 godzin. Żaden inny środek nie posiada tak wiele aktywnych odżywczych dla włosów, jak pomada Csillag, która z usmięknieniem sobie światowy sławny szorsty jak panie, jak i panowie już po tygodniu pierwszego użycia pomady, osiągną świetne wyniki, gdy wygodnie włosów nastaje już po kilku dniach i niekiedy się uszczelnia.
 Tęch sukcesów dowodzi 50-letni jubileusz istnienia i idące w miliony piąta dekady, która otrzymała z całego świata i tylko z braku miejsca nie mogła być ogłoszona.
 Cena jednego słoika pomady Csillag 4-30 Podwójny słoik zł 7-
 Wysyła pocztowo, bez opłat, nadesłaniem gotówki lub wpłatą pocztową, w fabryki, dolegać należy kierować wszystkie zamówienia.
ANNA CSILLAG, KRAKÓW
 UL. SW. GERTRUDY 26, (Sekcja Nr 22)

Ziółta odtłuszczająca i przeczyszczająca „FRANGULIN”
 usuwa nadmierną otyłość. Lecza obstręki, rozstręki, astmę, gęste i inne choroby, powstałe na tle złej przemiany materii, jak też choroby wątroby i nerok — Czyści krew — Rozpuszcza kwas moczowy, piasek i kamienie żółciowe. — Ołowy skład: — Apteka pod św. Anną Lwów — ul. Janowska 52

IGNACY CYPRES
 Kraków, — ul. Szewska 13/6, wysła mandolin włoskie 25-30 zł, skrzypce ze sprężynkami od 23 zł, harmonie ręczne, 2 registry 25 zł, wiolonczelki 1-rzęd. 25 zł, Gre Roskopf z ładownikiem 13 zł, pianki precyzyjny zegarek „Emilina” 22 zł, budziki 14 zł. Cennik Ilustrowany darmo i odtądnie. 5771

UNIEWAŻNIAM zamkniętą kartę pospolitego ruzenia na nazwisko Zabłocki Ludwik, wystawioną przez P. K. U. Kraków. 4067g

ZGUBIONA książka wojskowa na nazwisko Sulejman, Hłaciej Perłota Myślenie, ur. 1897, uniowałna siła. — 4066g

Lekarze specjaliści zalecają do pielęgnowania skóry dziecięcej **PUDER, MYDŁO I KREM Bébé Szofmana**
 Puder leczy wszelkie doległości skóry, mydło zapobiega takowym, krem zaś stosuje się wówczas, gdy działanie samego tylko pudru Bébé okazało się niedostatecznym. 1735k

OBCASY GUMOWE „MARS”
 Najtrwalsze w chodzeniu. — Żądać wszędzie! — Fabryka wyrobów gumowych „BRAGE” Warszawa, 11 listopada Kl. 18.

LAK do kapslowania FLASZEK
 we wszystkich kolorach — poleca NAJTAJNIEJ Fabryka wyr. chem. „TECZA”, Kraków, 2024 k

NIEDOSIĄGNIONE W SMAKU KARMELKI MIĘKKIE „KRYSZTAŁ”
 KRAKÓW

Bezplatnie! wysyłamy koszt pierwszy w celu zapoznania się z oznaczenia powieści p. L.

JASKINIA LEICHTWEISA
 222k Romana z ilustracjami. — Adresować: Wydawnictwo S. KAUFMAN, Warszawa, Pawła 23.

Światowej sławy fabryka gętych mebli **„THONET”** 2122k
 Reprezentacja na Małopolskę w Krakowie, ul. Mikołajska K. 4. Urządzenia wii, hoteli, pensjonatów itp. na korzystnych warunkach.

Choroby PŁUCI
 Stosowany przez P. P. Doktorów „Balsam Thuroclan Ago”
 przy gryfie, bronchicie, kaszlu, stawia wydzielnie się płucnoy, wzmacnia organizm i samopoczucie chorego, powiększa wagę ciała. „Balsam Thuroclan Ago” sprzedają apteki. Znajdzie tylko w oryginalnym opakowaniu apteki 1979k
A. Gaseckiego w Warszawie, ul. Leszno L. 41.

45 krów i 20 jałówek cielnych rasy Simenthal
 bardzo typowych, buńczokowatych o średniej wadze 585 kg, z powodu przejścia wyłącznie na było nazwane sprzedaje:
Ordynacja Poturzycko-Zarzecka
 Blizszych wyjaśnień udziela i ew. wysła kornie na stację: **ZARZĄD DÓBR ZARZECKI, p. ZARZECKO** koło Jarosława. — Telefon: Jarosław 66. 2363k

Quaker Oats

amerykańskie płatki owsiane.

Znak ochronny **QUAKERA** gwarantują wam oryginalny towar. Zwracajcie na to uwagę, jeżeli zależy Wam na towarze o niedoścignionej jakości. 50 lat poświęciliśmy na udoskonalenie produkcji. Wiercie nam, żaden inny towar nie daje Wam takiej gwarancji jak nasz.

J. R. Lewicki, przedst. firmy „Lambert i Krzyżak” A. G. w Gdańsku, Kraków, Sławkowska L. 10, Tel. 367.

2288K

Liwor pasinello (norymberski)
oraz wszelkie posypki najtaniej poleca:
M. J. BERGER — Kraków,
plac Szczepański 9. 2179K

Reklama
dźwignią
handlu!

MIÓD

leczniczy czysto przesiany pod gwarancją lipcowy w blaszance 2 kg 11 zł, 5 kg 16 zł, 10 kg 29-50 zł, wraz z blaszanką i opłatą pocztową wysyła za zaliczką
Stanisław CHABURA
„P A S I E K A”
BRZEŻANY 584n

LEOPOLD HUTTERER
KRAKÓW
Grodzka 45.
Najfańsze źródło!!

Do Wiednia

Wyjazd obywatelny, gościnny, załatwiam fachowo wszelkie sprawy ku zupełnemu zadowoleniu klientów. Administruję domy i wyrobiam polski na tokowa. Planowo-organizacja referencji. D. Maiman — Wiedeń IX, Georg-Sigismund 4/II.

Bacność dobrego Rodzice!

Mikolaje i pierśki należy kupić swobodnie a nie w ostatnich dniach w jedynej wytwórni prawdziwych pierśki:
Antoni Roshe, Kraków
ul. Sławkowska L. 20.
! ! Unikajcie fałszu, kupcie swoobodnie ! !

Jedwabie należą prasować przez cienkie płótno.

Jak należy prać jedwabie?

Wysypać garść płatków mydlanych LUX do miednicy z gorącą wodą i ubić na pianę. Filigranowe płatki Lux u są tak cienkie, że rozpuszczają się natychmiast, nie pozostawiając śladu nierozpuszczonego mydła, które mogłoby zażółcić jedwab. Dodać zimnej wody, tak aby utworzył się letni roztwór. Włożyć przedmioty przeznaczone do prania i łagodnie przeginać w mydlinach, zanurzając raz po raz. Nie trzeć! Wypłókać starannie w ciepłej wodzie. Nie wyżymać! Wycisnąć wodę starannie, zawinąć w ręcznik, a gdy prawie suchy, prasować ciepłem — nie gorącem — żelazkiem. Dla zachowania połysku należy prasować jedwab przez cienkie płótno po prawej stronie.

Bardzo chętnie damy WPP. możność wypróbowania tego cudownego środka. Prosimy w tym celu przysłać nam załączony kupon, a wysłany bezpłatną próbkę Lux'u wraz z ilustrowaną broszurką o sposobie prania delikatnych tkanin.

KUPON Imię i nazwisko.....
Do p. L. Reida, Adres.....
Skrzynka Pocztowa 479, Pocztu Główna, Warszawa. Jedna próbka dla każdej osoby
L. 9. „Ilustrowany Kurjer Codzienny” 28. XI. 1926 r.

Jeneralny Przedstawiciel na Polskę fabryk firmy
LEVER BROTHERS LIMITED, (Anglja)
L. REID, w Warszawie, Moniuszki 11. Tel. 204-87 i 186-00.

Do nabycia we wszystkich składach aptecznych i mydlarniach. 2350K

AKCYJNE TOWARZYSTWO ELEKTRYCZNE
PRZEDTEM 1193K

Sokolnicki i Wiśniewski

Reprezentacja polskich zakładów elektrycznych
BROWN BOVERI, S-ka Akcyjna
Kraków, ul. Dominikańska L. 3, tel. Nr 1206

wykonywa wszelkie roboty instalacyjne

Posiada na składzie wszelkie materiały do instalacji elektrycznej światła i siły, sygnalizacji, gromochronów, telefonów i t. p. Maszyny elektryczne dla rozmaitych napięć i siły z fabryki Brown Boveri.

najskuteczniejsza i prawdziwa pasta do obuwia jest znow do nabycia!

ZAKŁADY CHEMICZNO-FARMACEUTYCZNE

WARSZAWSKIE TOW. „MOTOR“ S. A.

Sole do kąpieli z kwasem węglowym

(do łatwego przyrządzania kąpieli w domu)

Nauheimskie balsamiczne, jodo-bromowe, mrówczane, siarczane, żelaziste — oraz

SOLE DO KĄPIELI TLENOWEJ.

Uwaga: Leczenie powyższymi kąpielami prowadzić należy podług wskazań lekarza. Jedna paczka wystarcza na jedną mocną lub dwie słabsze kąpiele.

2365K

Miód

Miód pszczeliny, ceny konkurencyjne, a to 14 zł. za 5 kg., 27 zł. za 10 kg., wraz z portem i opakowaniem z piętrowej rezi i nadziejowej jaskółki — wysyłam w puszkach blasz. na zamówienie.
ADOLF MONIERS, Turzopol ul. Kaszuby 1. 2311k

Lustra belgijskie

SZYBY do kredensów szlifowane
POKRY do Wystaw
PEŁY na biurka
GABLOTKI szklane z metalu
PODEW starożytny luster
SZLIFOWANIE rzeźbiarstwa na szkło
 wykonuje
ZDZISŁAW TREUTLER
 Kraków, Miechowska 6.
 Ceny konkurencyjne!

MYDŁA Migdałowe

Ślicznie białe. 2098k
 Słynne Mydło fanfane — Mydła do toalety.

SWIECE CHOINKOWE LUXOR

Dla pp. Kupców. Kosztów 1 i 2. d. nieswobodnie artykuły konsumcyjne są do brzm. zyskiem. Oferty z wysokim rabatem na zamówienie. Fabryka „Luxor” Kraków, Soltyka 13.

TAK BŁYSKAWICZNIE!
 Daliśmy do trytona prawkiwa „Centralna” Michałowski, uprasza się żądać w Aptokach i Drogeriach, gdzie niema, wysyła paczkę rób. za małej poczt. 2 1/2 kg. zł. 5 — 5 kg. zł. 9 1/2 francu — ul. Michałowski, Poznań, ul. Wronecka 4. Przy większych ilościach rabat. 223k

MIÓD

Przesyłam ku zupełnemu zadowoleniu, wszystkie francu, na wszelkie są pobraniami: 5 kg. czystego, naturalnego miodu pszczołowego 21. 12 1/2; 10 kg. czyst. natur. miodu pszczoł. 21. 26 — 5 kg. czyst. pszczoł. 21. 14 — 5 kg. czystość lub miodowy (biały) 21. 10 —

IZYDOR ROSENBAUM
 Podwoleżyńska (Małopolska) 744g

BRYNDZA WEGIEJSKA
 powozecznie znana jako trzo dukt pierwowzór jakości w beczkach od 5 kg. wysyła wysyła pocztą i koleją za pobraniem: — Wytwórnia **TATRA. Zator L.** 1618k

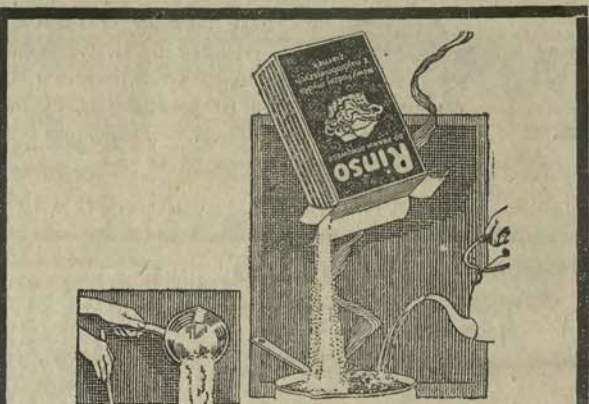
Drykier

gierwizorządowa siła na stałe miejsce potrzebny zaraz. Zgłoszenia z podaniem warunków

SŁUPCZYŃSKI — POZNAŃ
 W. Garbary 36. 2364k

PANOWIE!

Żadacie z przeszawiały EP. EF. z cennikiem na 1 zł. w znaczkach poczt. Nowości! Blony meksyk. em. zł. 4, 6, 9 i 12 wysyła dyskretnie: 1383k
PERFUMERJA FEDERA, Lwów, Sykstuska 1, dom własny.

Tym nowym rodzajem mydła pierze się bez silnego tarcia

DAWNIEJSZE pranie białyny na tarce, powodujące niszczenie białyny, było jedynym sposobem usuwania brudu.

Obecnie Rinso, nowy rodzaj mydła w drobnych ziarenkach, zapobiega temu niszczącemu sposobowi prania.

Rinso rozpuszcza się natychmiast w gorącej wodzie i tworzy obfite mydliny, które przenikają każdą nitkę i automatycznie, bez uszkodzenia białyny, usuwają brud. Tylko najbardziej zabrudzone miejsca należy zlećka przetrzeć, poczem po dokładnym przepłukaniu białyny brud zupełnie znika.

Biała białyna może być gotowana w Rinso; kolory należy prać oddzielnie w letnim roztworze Rinso.

Spróbuj Rinso przy następnym praniu.
 Najpierw należy rozpuścić Rinso w gotującej się wodzie.

Rinso

Jeneralny Przedstawiciel na Polskę fabryk
Firmy LEVER BROTHERS LIMITED (Anglja)
L. REID, Warszawa, ul. Moniuszki 11, tel. 204-87 i 186-00.
 Do nabycia we wszystkich składach aptecznych i mydlarniach.

Często naśladowany, lecz niedościgniony oryginał wody kolońskiej

EAU de COLOGNE
Przemysławka
 SKONCENTROWANA
HENRYK ŻAK
 POZNAŃ

Nie przyjmować falsyfikatów.

Większy intensywny majątek w Włp. POSZUKUJE Kierownika działu rolnego

Wymagane wyższe wykształcenie, zamieszkanie do hodowli, znajomość nowoczesnych metod organizacji pracy i conajmniej kilkunastu praktyka w wzorowych gospodarstwach. 2363k

Zgłoszenia do Oddziału Kurjera Codziennego — Poznań, Gwarna 14 pod „445”.

RANY ROPIEJĄCE
 wrzody, wypryski leczy szybko, bez bólu
MASC GOJACA Redera. Skład główny: **Apteka Kraków, Karmelicka 23.** 216k

Nauka i wychowanie

STENOGRAFIJ wyucza obecnie darmo listownie Beatekja Stenografja Warszawa Szczygala 12. 1572k

ESPERANTO. Nowy kurs języka Esperanto otwiera się 23-go listopada. Zapisy w Biurowie Pracywielomocno od 8-9 wieczorem (Smoleńska 9). Opłata za całą dwumiesięczną naukę 21. 8 — dla młodzieży 21. 4 — 2171k

W 15 LEKCIACH wyucza pięknie pisad i notowania najbardziej charakterystyczne: Kalligraf Welter, Warszawa, Waplna 58, II. Zamiejscowi listownie. 176k

KURSA „MATURA” — Kraków, Karmelicka 33 pod kierownictwem prof. dra Br. Swiby przeprowadza w grudniu miesiąc propagandy nauki korespondencyjnej. Każdy 10 wolejących się otrzyma naukę bezpłatną. Każdy informujący się to włącznie 3 zł. otrzyma próbną lekcję na 8 dni, program i wyzerpójnie informacje. Blizsze szczegóły wróćce. 4123k

BUCHALTERYJNE wspólczesne wykłady Paullera — swaradnia wiodośćchodna w samodzielność. Opłata na tam. Nowogrodzka 48. Zamiejscowi listownie. 1532k

KURSA MATURYCZNE — „WIEDZA” pod egidystem kierownictwem prof. B. Butrymowicza — Kraków, Siodłenka 14, przystojowia do matury gimnazjalnej i do egzaminu seminarialnego oraz do każdego poszczególnego egzaminu wstępnego. Jedyny kurs w Krakowie, na którym udziela lekcji w łączności fachowi profesoria szkół średnich i seminarjalnych. Amalgamowa kursa plasmne zapoznacza świeżo przez fachowych profesorów omawianych skryptów włączonych i programów nauki. Biblioteka do dyspozycji uczniom. — Sula grupa profesorów do przelaznia w sekretariacie. 1564k

SZYBKO I PEWNE wyucza każdego listownie: Buchalterji, stenografji, korespondencji. — Po ukonczaniu świadectwa — Lódzka nauka handlowa, S. Karłowicza, Przemysł, ul. Wolna 8. 899

NOWOŚĆ Szesobokrotnie nabywaj każdemu gre na korepitanie. Brodzińska 2 ziola. Chraczowski, Lwów, Zamorowska 6. 1750k

Różne

ZGUBIONY wolejowy dokument zwolnienia, wystawiony przez P. K. U. Kraków, na dwulecie Julian Kozła, unieważniam. Julian Cholewicki, Zakopane. 1792k

FILATELISTICZNI Proszę — nadezylacie — nabywoidalni markami: „złotego” — na dwilecie znaczków afrykańskich. Józef Soszański — Stary Sambor. 1768k

ODDAM zastępstwo lub sprzedaż prawo wyrobów na Polskę (drożdża) przez moją firmę tytoniu. (Cud chemii XX wieku). Chemiczne, techniczne-kosmetyczne przedsiobierstwo. B. Dorogowicz, Bratysława (Czechosłowacja) Skultetno. 2825k

SPÓLNIKÓW potrzeba do powiększenia eksportu obuwia. Oferty do Kurjera pod „4 skłopy”. 4625k

MILEMU Francuzowi, siedzącemu w kwaterach, niedziela 21 wieczór, przesyła serdeczne pozdrowienia mała Krakowianka — prosz o adres tu sama droga. 4127k

ZGŁOSZENIE ze Lwowa na pocztówce pod „Kryzysa 1927” odnośnie murosnowego pensjonatu rogowego do 30 maja — podano bez adresi. Adres podać do „Ruch” — Szczepańska, „Kryzys 1927”. 2632k

ZAKOPANE, Chałubińskiego — Pensjonat „Wzros”, komfort. Nowy zarząd, prawdziwy, miły wyposazony! — Ceny przystępne. 1667k

DOMEK z dwiema ubikacjami ze sklepem i ogrodem lub też 2 pokoje z komfortem w Krakowie oddam za wypożyczenie 2,000 dolarów i ew. umówionym procentem. Wiadomość w barze pl. Szosapadki 3. 8366k

UNIEWAZNIAM kartę wolejową PKU. Kraków, poczta 193 — Wiceprez. Macieka, Uleto Solne. 3917k

DZIERŻAWA łobawczą 250 mraz do oddzielenia kolo Tarnowa wraz z inwentarzem żywym i martwym — kolo miasta i stacji kolej. Zgłoszenia: Kiejkowski i Żabno nad Dunajcem. 4109k

OBRAZY malarsy polskich miazd zasnyły od 20 —, oprawne — spradzaje Zimobioł, Kraków, Pisce Marjicki 2. 1544k

STROICIEL Bzd przyjmuje zgłoszenia także na wysył. Jagiellońska 2. 1348k

BOLESŁAW Dobrowal tr. 193 r., uniawdzia zgubiona listkę wolejową, wydana przez P. K. U. Nisko. 4635k

WSPÓLNKA lub pożyczki do bardzo dostrzeg przodnia wicielewa zastawionego na cyla Polskie — poszukule. — Artykuly powadze, w Polsce nie wyrabina Branza chem. techn. Łaskawo zgłoszenia do Administracji, Kurjera pod „Zastępstwo”. 3873k

SERJE zachwycających nowych fotografji aktywych, po 21. 5, 10 i 15 wyl. Wysyłam też za pobraniem (wła Kraków), Gauda, Wien 1, Foch 2. 4122k

DARMO kataloz płyt gramofonowych i nagrowanych waznie wysyła, po nadstaniu adresu „Polska Płyta” Warszawa, Marszałkowska 101-5. 1813k

NASZA reklama są dobre i nowe kataliki. „Kultura” — wyprodukowała 25 przystojowia 9 (wzajnie od ul. św. Tomasz). Każdy urzecznik wolejowy, akademik, uczeń, otrzymuje kataliki bez kauceji. Zeszyt do kin. 4014k

3000 ZŁOTYCH i wosporozko zaoferuje do koryszenia interesu. Zgłoszenia do Administracji Kuriera „Kulturza”. 4066k

JAK ODZYSKAĆ ZDROWIE Broszura dra Brzezina 16 stron, 25 przystojowia kempl. Adres: „Hijzina Zycia”, Kraków, Wolna 36. 4065k

UBIORY meble na raty w koonie zaklad krawiecki Natana Heislera przy placu Mostekki Nr. 7. 3908k

PIANINO używane chion wypożyczyć lub dan w zamian za opłatę, waznie zastawionowy z ludrem i numerowa konsola. Dawidomid kartka lub osoboscie: Grobla 12, i pietro na lewo, miasto g. 1-3. 4062k

PARA lasnych kaszetow szesobokrotnie (kawa waznych powozowych na sprzedaż — lub zamowio na silne robocze konie. Dwór Wloszowski, P. Koszyce. 4063k

CHASSEL Jakubowicz z Mezany Dolnej skazany zostal wyrokem Sadu powiatowego w Mszanie Dolnej z dnia 9 grudnia 1925. Lc. cc. U. 1227/25, na przelozonemj ilchwy z art. 18 ustawy z 2 lipca 1920 N. 57 poz. 449. Dajno, na grzywie w kwocie 20 złotych, a w razie niedziacjalności grzywny na 5 dni aresztu. 4112k

FRANCISZK Fras z Mezany Dolnej skazany zostal wyrokem Sadu powiatowego w Mszanie Dolnej z dn. 23 lutego 1925. U. 806/25 za przelozonemj ilchwy z art. 18 ustawy z 2 lipca 1920 N. 57, poz. 449. Dajno, na grzywie w kwocie 20 złotych, a w razie niedziacjalności grzywny na kas e-rezta przez 5 dni. 4112k

3 DO 5000 wloze do rentownego interesu, ewentualnie wosporozko. Zgłoszenia pod „Rentowazy”. Administracja Kuriera. 4107k

KAROL Durak tr. 1897 umle waznia dokumenta wolejkowe 20 v. p. Kraków. 4097k

NA SW. MIKOŁAJA zabawki krajowe i zagraniczne w wielkim wyborze polecacia Bracia Hildowia, Kraków, Karmelicka 13. 1826k

Miód

świeży, kuracyjny czysto pszczołowy, pod gwarancją wysyła za pobraniem z wiaz i opłata pocztowa i opakowaniem: 5 kg. 15 zł., 10 kg. 28 zł. Ciesiak Turzopol, ul. Panscheria, 1. Kolożnia pololaka na zaslew wyxtam. 671g

DOM MIESZKALNY

maszynowy, dwupiętrowy, cewolnem mieszkaniami oraz kuchnia, położony w mieście powiatowam Wielkopolski
sprzedamy
 tylko za gotówkę razem lub osobno. Zgłoszenia do Oddziału Kurjera pod „Nr. 2347”. 2347k

Wolne posady

ZDOLNY damski fryzjer... Złotych 3018g

AGENTÓW do zbiorania... Złotych 1371g

GOSPODYNI kucharki... Złotych 1783g

EKSPEDJENTÓW... Złotych 4023g

4 grudnia

porządek nowego kursu... Złotych 2259g

PANNA urodzona w klasie... Złotych 4045g

PRZYJMĘ mundańskie... Złotych 4099g

680 ZŁOTYCH do świateł... Złotych 5512g

LEŚNICZEGO z egzaminem... Złotych 3752g

Samochód

Drugi jedyny środek komunikacji... Złotych 2376k

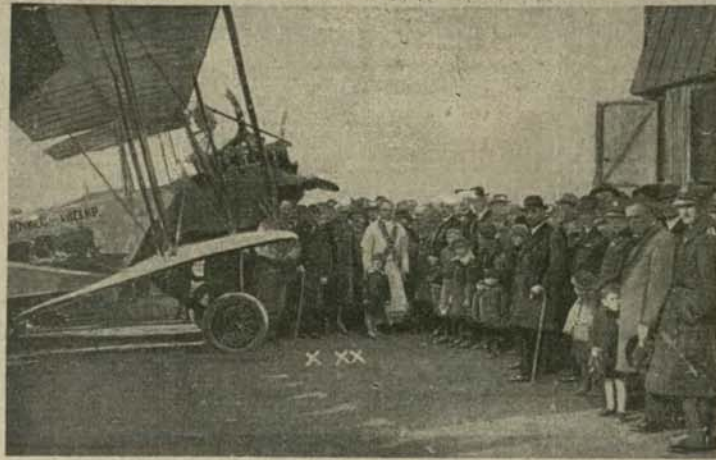
MILJARDER FORD

zdobył swoje bogactwo jedynie dzięki umiejętności pracy... Złotych 1909k

SANATORJUM

i Zakład kąpielowo-leczniczy „SALUS”... Złotych 2180k

„Kolejowiec wielkopolski”

Zdjęcia na płytach krad. „Alfa”. Na lotnisku w Lawicy pod Poznaniem odbyło się uroczyste poświęcenie samolotu typu Albatros...

FABRYKA daszków i cepek... Złotych 3923g

CHŁOPIEC 16-17 letni... Złotych 3019g

KAWIARNIA Oty — Kolumny... Złotych 1802k

FOTOGRAFOWIE! Biuro pośrednicząca pracy... Złotych 1328k

Advertisement for GUSTAV BOEHM SAVONNERIE et PARFUMERIE, featuring an illustration of a woman's face and a perfume bottle.

Advertisement for Wesoły kącik Zadziwiający, featuring an illustration of a man in a suit and a woman.

DO JEDNEJ z wiekszych... Złotych 1934k

Wypóżcalnia książek... Złotych 2371k

Ul. Grodzka 1. Ul. Florjańska 19. A. SULIKOWSKI... Złotych 2004k

Wskazaniem jest przed kupnem sukien wełnianych... Złotych 2320k

Ogłoszenie Przetargu. Dnia 16 grudnia 1926 r. odbędzie się w Państw. Nadleśnictwie w Muszynie... Złotych 2338k

POSZUKUJE rankiego na... Złotych 4099g

OGRODNIK żonaty, obeznany... Złotych 1814k

SPÓŁDZIELNIA poszukuje... Złotych 4658g

ODDAM poręczona admi... Złotych 4123g

ZDOLNYCH sekretarzy... Złotych 4123g

1 grudnia

możesz sobie zapamiętać za 8 groszy... Złotych 2371k

Tani Tydzień SUKIEN już od 20 zł. Magazyn Nowości... Złotych 2341k

MEJSKI ZAKŁAD ZASTAWNICZY WE LWOWIE. Oddział Miejskiej Kasy Oszczędności we Lwowie — na podstawie zezwolenia Magistratu Król. Stoł. miasta Lwowa, z dnia 17-go listopada 1926 r. L. M. 150.177